

DEĞER

AYLIK KÜLTÜR VE YAŞAM DERGİSİ

SAYI
132
Aralık
2024

Değer **10**

Eğitim **18**

Gezi **24**

İsraf ve İnsaf Arasında Bir Ömür

Eğitimde Empati

Fransa

Ceza ve Tevkifevleri
Genel Müdürlüğü Yayınıdır

f ctedegerdergisi

globe cte.adalet.gov.tr

ATATÜRK'ÜN ANKARA'YA GELİŞİNİN 105.yılı

DEĞER

Tasarım: Okan KETEN

SAHİBİ

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Adına
Enis Yavuz YILDIRIM
Genel Müdür

YAYIN KURULU

Fatih GÜNGÖR
Genel Müdür Yardımcısı
Yayın Kurulu Başkanı

Armağan BURAN

Daire Başkanı

Dilek ATAY

Tetkik Hâkimi

Hakan ERDEM

Yazı İşleri Müdürü ve Editör

YAZARLAR

A. Gül AŞIK DÖNERGÖZ • Abdullah KAYA
Ayşe GÖKCE • Baycan ALTINGÜN
Celal CEYLAN • Dilek DEREBAŞI • Ersin KAYA
Enes Batuhan TANRIVERDİ
Ferhat ÇELİKİER • Hatice AYDOĞDU
Hüseyin ÖZTÜRK • İsa TİYEK • İsmail EVCİN
Kamil KIRATLI • M. Recep KOLCU
Mehmet VARNALI • Melike AKCURA YULDAŞ
Muhammed Emin GEYLANI
Mustafa GÜNAY • Nevgül DUMAN
Nurgül AÇIKGÖZ • Onur KAYA
Samet YURTTAŞ • Şirin Ceren GÖMLEKSİZ
Ümmü GÖKDEMİR • Yasin YILMAZ

KONUK YAZARLAR

Burçin İŞİM • Ezgi ÇETİNTÜRK
Hamdi ÖLMEZOĞLU • Kadir KANDEMİR
Ömer Faruk ERDOĞAN • Reyhan ÖZTÜRK
Serkan MUTAN • Sümeyya BULUT
Tuba UYANIK • Uğur İNCE

REDAKTÖRLER

Ayşe GÖKCE • Celal CEYLAN
Mehmet VARNALI • Murat Ali KIRBIYIK
Umur Tuğay YÜCEL

FOTOĞRAFLAR

Cesim ŞEKER • Halil İbrahim GÜNEŞ
Hayri TURHAL • İlke GÜLER

İLETİŞİM

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü
Hacı Bayram Mah. Ağah Efendi Caddesi
No:12/1 Altındağ/ANKARA
Değer Dergisi Telefon: (0312) 507 05 67
Değer Dergisi Faks: (0312) 223 43 91
E-posta: ctedeger@gmail.com

Grafik Tasarım

BrainTurk Reklam Tanıtım Tasarım Ofisi

Baskı

Ankara Açık ÇiK Matbaası
İstanbul Yolu 15. km Hava Müzesi Karşısı
Şaşmaz/Ankara
Tel: (0312) 278 76 10
Faks: (0312) 278 25 68

Matbaa - Baskı Şefi

Zafer KARAKAYA

Yayın Türü

Yerel Süreli Yayın

Basım Tarihi

27/12/2024

Hakan ERDEM

Değer Dergisi Yazı İşleri Müdürü

"Değerlerle Dolu Bir Yıl"

Değerli Okurlar,

Bir yılı daha geride bırakmanın hüznüyle birlikte yeni umutlara yelken açmanın heyecanını yaşıyoruz. Değer dergisi olarak yıl boyunca toplumsal değerlerimizi yaşatma ve yaygınlaştırma amacıyla birbirinden farklı konuları sayfalarımıza taşıdık. Aralık sayımızda da yine dopdolu içeriklerimizle karşınızdayız.

Bu ayın değeri olan "Tasarruf" konusunu titizlikle ele alıyoruz. Maddi ve manevi tüm kaynaklarımızı bilinçli kullanmanın ve gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmanın önemini hatırlatıyoruz.

Psikolog yazarımız Onur Kaya, modern çağın yaygın sorunlarından biri olan bağımlılık konusunu derinlemesine analiz etti. Özellikle madde bağımlılığının birey ve toplum üzerindeki etkilerini, bu bağımlılıkla mücadele yollarını siz değerli okurlarımıza sunuyor.

Eğitimde empatinin önemi üzerine kaleme alınan yazımız hem bireysel gelişimi hem de toplumsal barışı sağlamak için empati duygusunu nasıl güçlendirebileceğimizi anlatıyor. Eğitimde empati, yarının sağlıklı bireylerini yetiştirmek için en güçlü değerlerden biri olarak karşımıza çıkıyor.

Sağlık sayfamızda diş sağlığında sıkça tartışılan "Florür" maddesini bilimsel veriler ışığında değerlendiriyoruz. Doğru bilgiye dayalı sağlıklı diş bakımı önerileriyle ağız sağlığınızı korumanız için rehber niteliğinde bir yazı sizleri bekliyor.

Gezi sayfamızda bu kez Fransa'nın büyüleyici atmosferini keşfe çıkıyoruz. Tarih, sanat ve kültür dolu şehirleriyle ünlü bu eşsiz ülkeyi daha yakından tanıyacağınız bir yolculuk sizlerle.

5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'ne özel olarak, kadın haklarının tarihsel gelişimini ve kadın mücadelesinin önemini ele alıyoruz. "Kadına Yönelik Şiddet ve Medya" kitabının tanıtımı ile toplumsal farkındalık yaratma çabamızı bir kez daha vurguluyoruz.

Büyük şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un ölüm yıl dönümüne özel olarak hazırladığımız yazımızla, onun eşsiz eserleri ve cumhuriyet tarihimizdeki yeri hakkında bir değerlendirme sunuyoruz.

Son olarak sizleri Ankara'daki Kelime Müzesi ile dilimizin zenginliğini ve sanatla birleşen kelimelerin büyümlü dünyasını keşfetmeye davet ediyoruz.

2024 yılı boyunca dergimize gösterdiğiniz ilgi ve desteğiniz için sonsuz teşekkürlerimizi sunarız. Değerli olanı yaşatma yolculuğumuzda yeni yılda da yanımızda olmanızı dileriz. Daha güzel yarınlar için ortak değerlerimizi hep birlikte yaşatmak ve güçlendirmek dileğiyle.

DEĞER İÇİNDEKİLER

ARALIK • TASARRUF

BAŞYAZI: 05

Aralık ayının değeri olarak tasarrufu ele aldığımız bu sayıda, bireysel ve kurumsal olarak tasarrufun önemi üzerinde de durmak istedik. Ceza infaz kurumlarımızda yürüttüğümüz sıfır atık projeleri, enerji verimliliği çalışmaları ve su tasarrufu uygulamaları çevresel farkındalığımızın somut örneklerindedir. Tasarruf, sadece kaynakların korunması değil aynı zamanda geleceğe yapılan bir yatırımdır. Bugün attığımız her küçük adımın gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak anlamına geldiğini biliyoruz. Bu anlayışla tasarrufu bir değer olarak kurum kültürümüze yerleştirmeye ve hükümlü-tutuklu rehabilitasyon süreçlerimize Değer dergimiz aracılığıyla entegre etmeye devam edeceğiz.

EDİTÖRDEN: 01

Değerli Okurlar,

Bir yılı daha geride bırakmanın hüznüyle birlikte yeni umutlara yelken açmanın heyecanını yaşıyoruz. Değer dergisi olarak yıl boyunca toplumsal değerlerimizi yaşatma ve yaygınlaştırma amacıyla birbirinden farklı konuları sayfalarımıza taşıdık. Aralık sayımızda da yine dopdolu içeriklerimizle karşınızdayız. Bu ayın değeri olan "Tasarruf" konusunu titizlikle ele alıyoruz. Maddi ve manevi tüm kaynaklarımızı bilinçli kullanmanın ve gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmanın önemini hatırlatıyoruz.

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü: 06

Türk İnfaz Sisteminde Uluslararası İş Birliği Teknoloji ve Altyapı Konferansının Görünmeyen Kahramanları

Değer: 10

İsraf ve İnsaf Arasında Bir Ömür

Aile: 14

Bağımlılık Bir Kafes Hür Yaşa Bul Nefes

Empati: 18

Eğitimde Empati

Araştırma: 20

En Güzel Yatırım: İyilik

Kişisel Gelişim:22

Kendine Fırsat Ver, İçsel Dünyanı Keşfet ve Şimdiye Odaklan

Sağlık: 23

Florür Gerçekten Zararlı mı?

Gezi: 24

Fransa

Kitap Tanıtımı: 30

Toplumsal Bir Yaraya Ayna Tutan Eser: Kadına Yönelik Şiddet ve Medya

Fotoğrafçılık: 31

Hayatın Vizöründen Bir Kare

Foto Değer: 32

TUSAŞ: 34

Türk Havacılık ve Uzay Sanayii

Sivil Havacılık: 36

Ulaşım Sektörünün Parlayan Yıldızı Sivil Havacılık

Ayın Önemi: 38

Allah bu millete bir daha "İstiklal Marşı" yazdırmasın!

34

TUSAŞ

Türk Havacılık Uzay Sanayii

52

Bir Fotoğraf Bir Hikâye

Emir Bayındır Kümbeti

20

Araştırma

En Güzel Yatırım: İyilik

Şiir: 39

Yansıma

Önemli Şahsiyetler: 40

Millî Mücadele'nin Yazar Cephesi:

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

Edebiyat: 42

Yaşamak Bir Denge Meselesi

Eğitim: 44

Ayna Nöronlar Anlatı Edebiyatı ile

İşlevsel Hale Gelir mi?

Kültürel Miras: 46

Ankara Hapishanesi

Psikoloji: 48

İç Huzura Giden Yolda Olayları

Kişiselleştirmemek

Personelimizden Gelenler: 50

Kayıp ve Yas Sonrası

Yeniden Başlamak

Bir Fotoğraf Bir Hikâye: 52

Emir Bayındır Kümbeti

Doğa Fotoğrafçılığı: 54

Ülkemizin Renkli Kuşları

Canlılar Alemi: 56

Akrepler

Spor: 58

100. Yılında Paralimpik Rekor

Göçebe Oyunları: 60

Türk Dünyası Geleneksel Göçebe

Oyunları

Trafik: 62

Trafikte Doğru Bilinen

Yanlışlar Serisi – 2

Bulmaca: 64

Siz Neredeyse Derginiz Orada!

Değer dergimiz Türk Telekom e-dergi uygulamasında.

Bütün operatörlerden dergilik uygulamasını indirerek dergimizi okuyabilir, kaydedebilir, paylaşabilirsiniz.

<https://cte.adalet.gov.tr/Home/Dergi/1>

Merhaba Değerli Okurlar,

2024 yılını Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüz açısından hem eğitim hem de iyileştirme alanında önemli başarılarla imza attığımız bir yıl olarak geride bıraktık. Bu yıl, hükümlü ve tutukluların topluma yeniden kazandırılmasını amaçlayan eğitim programlarımızda kaydettiğimiz ilerlemeler ve hayata geçirdiğimiz yenilikçi projelerle önemli mesafe katettiğimiz bir dönemdi.

Genel Müdürlüğümüzün eğitimdeki temel vizyonu, bireylerin ceza infaz sürecinden sonra topluma faydalı bireyler olarak hayatlarına devam edebilmelerine imkân sağlamaktır. Bu bağlamda mesleki kurslardan kişisel gelişim seminerlerine, kitap okuma programlarından psiko-sosyal destek hizmetlerine, değerler eğitiminden Değer dergimize kadar geniş bir yelpazede etkinlikler gerçekleştirdik. Birçok hükümlü ve tutuklunun eğitim sertifikalarıyla ceza infaz kurumlarından başarılı bir şekilde eğitimlerini alarak hayata umut dolu bir başlangıç yapmalarına vesile olduk. Bu çalışmaların ulusal ve uluslararası platformlarda takdir edilmesi ise bizleri ayrıca gururlandırdı. Genel Müdürlüğümüz, 2024 yılında yapmış olduğu “Çevrim içi Psiko-Sosyal Yardım Servisi” projesi ile “İslah Alanında Sağlık Hizmetleri” kategorisinde “Mükemmeliyet Ödülü”ne layık görüldü. Bu ödüller hem ekip ruhumuzun hem de ortak hedeflerimize olan bağlılığımızın bir yansımasıdır.

Bu yıl sadece hükümlü ve tutuklularımız için değil aynı zamanda kurumlarımızın temel taşı olan personelimize yönelik de önemli adımlar attık. Ceza infaz kurumu personelimizin moral ve motivasyonunu artırmak, mesleki gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla bir dizi eğitim ve etkinlikler düzenledik.

Kurumlarımızda çalışan personelimizi yerinde ziyaret ederek onların görüş ve önerilerini dinlemek, sorunlarına çözüm

üretmek için yoğun bir mesai harcadık. Ziyaretlerimiz sırasında gözlemlediğimiz fedakârlık ve özveri, başarımızın en büyük itici gücüdür. Birlikte gerçekleştirdiğimiz çalışmalarda her bir personelimizin katkısı Genel Müdürlüğümüzün sağlam ve güvenilir bir kurum olarak ilerlemesinde hayati öneme sahiptir.

Değerli Okurlar,

Aralık ayının değeri olarak tasarrufu ele aldığımız bu sayıda, bireysel ve kurumsal olarak tasarrufun önemi üzerinde durmak istedik. Ceza infaz kurumlarımızda yürüttüğümüz sıfır atık projeleri, enerji verimliliği çalışmaları ve su tasarrufu uygulamaları çevresel farkındalığımızın somut örneklerindedir.

Tasarruf, sadece kaynakların korunması değil aynı zamanda geleceğe yapılan bir yatırımdır. Bugün attığımız her küçük adımın gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakmak anlamına geldiğini biliyoruz. Bu anlayışla tasarrufu bir değer olarak kurum kültürümüze yerleştirmeye ve hükümlü-tutuklu rehabilitasyon süreçlerimize Değer dergimiz aracılığıyla entegre etmeye devam edeceğiz.

2024’ün sonuna yaklaşırken geride bıraktığımız yılın emeğini, başarılarını ve kazandırdığı değerleri hatırlamak bizlere mutluluk veriyor. 2025 yılına da aynı heyecan ve kararlılıkla girerek; eğitimden çevreye, iyileştirme çalışmalarından toplumsal faydaya kadar her alanda çitayı daha da yükseltmeyi hedefliyoruz.

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü olarak geleceği inşa etmek için çalışmaya, üretmeye ve değer katmaya devam edeceğiz. Hem hükümlü ve tutukluların hem de personelimizin ilgiyle takip ettiği Değer dergimizin bu yolda rehber bir kaynak olmasından gurur duyuyoruz. Yeni sayıda görüşmek dileğiyle.

Türk İnfaz Sisteminde Uluslararası İş Birliği Teknoloji ve Altyapı Konferansınının Görünmeyen Kahramanları

Ezgi ÇETİNTÜRK

Ceza ve Tevkifevleri Genel
Müdürlüğü Dış İlişkiler
Daire Başkanlığı
Şube Müdürü

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün ev sahipliğinde 21-26 Nisan 2024 tarihleri arasında **Adalet Bakanımız Sayın Yılmaz Tunç'un teşrifleriyle** İstanbul'da birçok farklı ülkeden İstanbul'da birçok farklı ülkeden yaklaşık 600 katılımcıyla gerçekleşen **Ceza İnfaz Kurumlarında Teknoloji Konferansı ve Yenilikçi Ceza İnfaz Kurumu Altyapısı Konferansı** sadece teknik bilgi paylaşımı ve uluslararası iş birliği açısından değil aynı zamanda perde arkasındaki emek dolu çalışmalar ve gönüllülerimizin gösterdiği olağanüstü çabayla da öne çıkan bir etkinlik oldu.

Önemli Konferanslar

Genel Müdürlüğümüzün üyesi olduğu EuroPris (*Avrupa Cezaevleri ve İslah Hizmetleri Kuruluşu*) ve ICPA (*Uluslararası İslah ve Ceza İnfaz Kurumları*) ile ortaklaşa gerçekleştirilen bu konferanslar Türk ceza infaz sisteminin modernizasyonu ve uluslararası standartlarla entegrasyonu açısından büyük öneme sahiptir. Geçmişe baktığımızda bu kadar geniş katılımı ve infaz sistemimize bu ölçekte katkı sağlayan uluslararası düzeyde başka bir etkinlik bulunmamaktadır.

“Yapılan etkinlikler neticesinde misafirlerimizden övgü dolu geri dönüşler alınırken Türk misafirperverliğinin dünya çapında yankı bulan zarafeti katılımcılar tarafından da dile getirilmiştir.

Uluslararası İş Birliğinin Katkıları

Bu tür uluslararası konferanslar sadece infaz sistemimizin dünyaya açılan kapısı olmakla kalmayıp aynı zamanda bu teşkilata emek veren her bir personelimizi bilgiyle güçlenen bir değişim sürecinin parçası yapmaktadır. Her iki konferans da infaz sistemi içinde görev yapan personelimizin gösterdiği özverinin uluslararası arenada fark edilmesine olanak sağlamıştır. Bunun yanında motivasyonumuzu ve mesleki farkındalığımızı artırmak açısından da büyük bir ilham kaynağı olmuştur.

Dijital Rehabilitasyon ve Yenilikçi Altyapı

Konferanslarda “Dijital Rehabilitasyon” temalı oturumlarda infaz sisteminde ileri teknolojilerin kullanımı ele alınırken yenilikçi mimari ve altyapı çözümleriyle ceza infaz kurumlarında insancıl ve verimli tasarımların önemi vurgulandı. Bakanlığımız adına Teknoloji Konferansında 6, Yenilikçi Ceza İnfaz Kurumu Altyapısı Konferansında 4 sunum gerçekleştirilmesi etkinliği zenginleştirmekle kalmamış infaz sistemimizin tanıtımı adına da oldukça faydalı olmuştur.

Hazırlık Sürecinde Önemli Fedakârlıklar

Hazırlık süreci uluslararası bir organizasyonun gerektirdiği titizliği fazlasıyla taşıyan yoğun bir koordinasyon gerektirmiştir. Genel Müdürlüğümüz, ARGE ve Proje Bürosu’ndaki ekip arkadaşlarımız, ICPA ve EuroPris ile Haziran 2023 tarihinden itibaren süregelen çevrim içi toplantılarla detayları

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

dönüşler alınırken Türk misafirperverliğinin dünya çapında yankı bulan zarafeti katılımcılar tarafından da dile getirilmiştir. Katılımcılar, kendilerini evlerinde gibi hissettiklerini ve sunulan kültürel deneyimlerin konferansın ruhunu çok daha derinleştirdiğini belirterek organizasyona duydukları hayranlığı ve her detayın ince bir zevkle düşünüldüğü hissini uyandırıldığını ifade etmişlerdir.

Misafirperverliğin ve Özenin Detaylarında Gizlenen Emek

Konferans süresince katılımcılara Türk misafirperverliğinin zarif bir simgesi olarak çini fincan takımları hediye edilmiş ve sedefkakmalı ahşap sandıklarda lokum ikram edilmiştir. Ceza infaz kurumlarımızda hükümlülerimizin el emeğiyle hazırlanan bu hediyeler misafirlerimiz tarafından çok beğenilmiştir. Organizasyon ekibimiz her detayı planlayıp hayata geçirme konusunda büyük bir titizlikle çalışmış, sabah ve akşam yapılan değerlendirme toplantıları ile gün içinde oluşabilecek acil durumlara hızlı müdahale yöntemleri, kayıt

özenle planlamışlardır. Görev dağılımlarından İstanbul'daki mekân seçimine, kültürel gezilerden konaklama ve ulaşım planlarına kadar her ayrıntıyı düşünerek plan yapan ekibimiz, karşılaşılan güçlüklerin üstesinden gelmek için gece gündüz demeden çalışmıştır. İstanbul'da görevli personelimizden oluşan gönüllülerimiz ise çoğu kez mesai mefhumu gözetmeksizin sorumluluklarının çok ötesine geçerek organizasyona katkı sunmuşlardır.

Misafirperverlik ve Kültürel Atmosfer

Konferans süresince misafir heyetlerin sadece konferans içeriğiyle değil aynı zamanda Türk misafirperverliği ve kültürüyle de tanış-

ması hedeflenmiştir. Açılış resepsiyonu için seçilen Sait Halim Paşa Yalısı, misafirlerimize büyüleyici bir İstanbul deneyimi sunarken boğaz turu, sema gösterisi gibi etkinliklerle de misafir heyetlere unutulmaz anlar yaşatılması amaçlanmıştır.

Aileleri ile katılım sağlayan katılımcılar konferansta iken aileleri için Süleymaniye Cami, Eminönü Pazarı, Kılıç Ali Paşa Hamamı, Topkane, Pierloti, Miniatürk, Yerebatan Sarnıcı, Ayasofya-i Kebir Cami-i Şerifi, Sultanahmet Cami ve Topkapı Sarayı gibi İstanbul'un tarihi ve kültürel bölgelerine ziyaretler düzenlenerek unutulmaz bir İstanbul deneyimi yaşatılmıştır.

Yapılan etkinlikler neticesinde misafirlerimizden övgü dolu geri

“Konferanslarda “Dijital Rehabilitasyon” temalı oturumlarda infaz sisteminde ileri teknolojilerin kullanımı ele alınırken yenilikçi mimari ve altyapı çözümleriyle ceza infaz kurumlarında insancıl ve verimli tasarımların önemi vurgulandı.

masasının düzenlenmesi, salon hazırlıkları, transfer organizasyonları ve katılımcıların bireysel ihtiyaçlarının karşılanması gibi pek çok zorluğu başarıyla yönetmişlerdir. Ayrıca basın organizasyonunun yürütülmesi, stantların kurulması ve organize edilmesi, fuaye alanının düzenlenmesi ve misafirlerin ceza infaz kurumu ziyaretleri sırasında heyetin yönlendirilmesi gibi görevlerde üstün bir özveri gösterilmiştir.

Başarının Sessiz Mimarları

Sayın Genel Müdürümüzün önderliğinde tamamlanan bu uluslararası konferansta; ARGE ve Proje Büromuzda görevli ekip arkadaşlarımız, Destek Hizmetleri Daire Başkanlığımızın değerli desteği, Kurumsal İletişim Daire Başkanlığı çalışanlarımızın emeği ve gönüllü arkadaşlarımızın özverili çalışmaları sayesinde gece geç saatlere kadar süren çalışmalarla her detay titizlikle düşünülerek hayata geçirilmiştir. Etkinlik boyunca başta İstanbul Cumhuriyet Başsavcılıklarımız ile Kültür ve Turizm Bakanlığı, belediyeler, TİKA (Türk İş Birliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı) ile yapılan iş birlikleri ve ceza infaz kurumlarımızın değerli müdürlerinin de katkıları bu sürecin daha anlamlı olmasını sağlamıştır.

Birlikte Başarıya Ulaşmak

Bu konferanslar emeğin ve iş birliğinin ortaya çıkardığı güçlü bir hikâyedir. Görünmeyen bu emeğin ardında medyaya yansıyan görüntülerin ötesinde konferansın her aşamasında katkıda bulunanların özverisi bulunmaktadır. Pek çok kişinin özverisiyle bir araya gelen çabalar sadece bir etkinliği değil aynı zamanda birlikte ilerlemeye olan inancı ve ortak başarıyı inşa etmiştir. Gerçek başarı perde arkasındaki bu emekte gizlidir.

Albert Schweitzer'ın da söylediği gibi *"Emeğin anlamı, tek bir insanın başarısında değil, o başarıya katkı sunan herkesin çabasında saklıdır."*

İsraf ve İnsaf Arasında Bir Ömür

Bize bahşedilen her nimetten sorumluyuz. Gündelik hayatın her safhasında “aşırı tüketim” olarak isimlendirilen israfın gölgesi altındayız. **İmam Gazali**, “Eyyühe’l-Veled” isimli eserinde; “Uygulaması zor olan şeyin nasihati de zordur.” der. İnsanların her zaman vurguladıkları ama icabette zorlandıkları bir nasihattir israftan geri durmak, tasarruflu olmak. İnsanlık için fayda mülhaza edilen her norm/kanun/örf/kural israf ile alakalı müeyyideler ihtiva eder. Toplumların madden çöküşüne sebep gördüğü israf için **İbni Haldun**, “Devletlerin çöküşü israf ile başlar.” demiştir.

İsmail EVCİN

Bolvadin Denetimli
Serbestlik Müdürlüğü
Din Hizmetleri Uzmanı

İslam, insanlığın dünya ve ahiretini tanzim ederek iki cihan saadetini inşaı önceler. Tavsiye ile yapılmasını istediği işlerde yahut men ediliyle engel olmaya yöneldiği işlerde bir hikmetin varlığı zaman ile tezahür eden bir gerçekliktir.

Ahiret inancıyla insanlara beşer üstü bir gücün hesap sorma ve cezalandırma şuuru verilmektedir. “Bize kavuşacaklarına inanmayanları, azgınlıkları içinde bocalayıp durmak üzere kendi hallerine bırakırız.” ayeti ile ahirette karşılaşılacağı aktarılan hesap ve sorgu hakkında daha dünyadayken nasıl tavır takınılması gerektiği önemli olmaktadır.

Dünya hayatının türlü halleri vardır. İnsanlar her zaman ve her durumda ellerindeki nimetlerin kıymetini bilememektedir. İnsan değerini bilemediği nimetten hakkıyla istifade edememektedir. İsrafında çok cömert davranılan

“Müsrifler nimetin Allah’tan geldiğini, O’nun tarafından yaratıldığını ya unuturlar ya da inkâr yoluna yönelirler. Kendilerine bahşedilen nimetten ötürü şükretmezler yahut israfa yeltenirler. İnsan kendisine bahşedilen her nimetin bir değer olduğunu bilmelidir.

bir nimettir ömür. Sayılı nefeslerle sınırlandırılmış zaman dilimlerini dünya ve ahiretin saadetini temine mükellef olan insan maalesef ki modern hayatın çeldiricilerinden çokça etkilenmektedir. Geri gelmesi mümkün olmayan zamanımızı boş, faydasız hatta sonuçları bizim aleyhimize tahakkuk eden işler ile tüketmekte pek cesuruz.

“Ya hayır konuş yahut sus.” diye ikazda bulunan peygambere iman eden Müslümanlarız. Kelamda israf, gevezelikle maruf olma insan için ayıp olarak yeter. Bu durumda laubali konuşmayı meziyet kabul eden insanlar arasında yakınlık ve kardeşlik tam manasıyla tesis etmesi mümkün olmayan bir durumdur. Hâl ile değil kâl ile insanlığın hayrına neticeler almanın mümkün olmadığı tarihin seyrinde ortaya çıkmış bir hakikattir. Müslüman, sözündeki hakikatleri hayatına nakşederse bunları söylemesinin bir anlamı olur.

“İnsanoğlu kıyamet günü beş şeyden hesaba çekilmedikçe yerinden kımıldayamayacaktır: Ömrünü nasıl tükettiğinden, gençliğini nasıl yıpratmış olduğundan, malını nereden kazanıp nerede harcadığından ve öğrendiği bilgilerle nasıl amel ettiğinden.” bize türlü nimetler bahşeden rabbimiz bu nimetlerin harcanmasıyla alakalı durumlar için hesap sorulacağını hatırlatırken bizlere mesuliyet yükler. Yaşamın öyle başıboş olmadığını, her hal ve her durumda insanın sorumlu olduğu gerçeğinin varlığı, hesap sorulacağı günün kıymetini hatırlatan ve asıl hayatın ahirette olacağı aktarılan ayetler bu duruma ışık tutar. “Bu dünya hayatı ancak bir eğlence ve oyundan ibarettir. Ahiret yurduna gelince işte gerçek hayat odur. Keşke bilselerdi!” ahiret hayatının kıymeti şöyle izah edilse yeridir: Anne karnındaki çocuk için doğacağı dünya mukayese ettirilse nasıl olurdu? Anne karnı karanlık, beslenme sadece göbekten bağlandığı bir kordonla. Gözlerin ve kulakların zevki neredeyse yok.

“İki nimet vardır ki insanların çoğu onları (değerlendirme) hususunda aldanmıştır: Sağlık ve boş vakit.” Hadis-i Şerif ile insanların aldandığı nimetlerden bahsedilmesi dikkat çekicidir. En çok aldanılan nimetlerin bize bahşedilmiş en değerli nimetler olması ayrıca kıymetlidir.

Dünya ise göze ve kulağa hitap eden türlü nağmeler ve renk cümbüşü ile anne karnından kat kat üstündür. Yemek için türlü lezzetler mevcut acısı tatlısı vs. anne karnındaki çocuk bilmediği bir alem hakkında verilen haberleri nasıl idrakte zorlanırsa dünya hayatının ahiret hayatına nispetle basit kalışı insanlar için böyle ütöpik kalabilir. Hakikatin müjdelendiği ayetler ve Peygamberimizin aktardığı haberler ışığında bize düşen ahiret hayatına hazırlıklı olmaktır.

Değer

Hesap verirken israfla itham olunanlar için iki önemli ihmal veya hata mevcuttur. **İlki** sorumsuz davranmaktır. Böyle düşünenler özgür ve bohem hayatlarıyla dilediklerini yapmakta serbest oldukları zannına kapılırlar. Yaratanın ölçülerini kendileri için ölçü kabul etmezler. Ölçüyü kaçıırırlar. Kaçırdıkları ölçü neticesinde evvela dünya hayatında türlü sıkıntılar yaşarlar. Yaratanın emrine hilaf davranmaktan ötürü ahiret hayatları da tehlikeye girer.

“ Kul hakkına ve toplumsal sonuçlara yol açan kamu kaynaklarının israfını önlemek de önemlidir. Kamunun ortak malı olan su, elektrik, tabiat gibi değerlerimizde israftan geri durmalıyız. Çünkü kamunun istifade ettiği imkânlar bütün insanlığın ortak malıdır. İsfrafında ise tüm insanlığın hakkının ihlal edilmiş olması sonucu ortaya çıkacaktır.

İkincisi ise kişinin nimete şükran değil küfrân olmasıdır. Yani nimete nankörlüğü tercih etmesidir. Müsrifler nimetin Allah'tan geldiğini, O'nun tarafından yaratıldığını ya unuturlar ya da inkâr yoluna yönelirler. Kendilerine bahşedilen nimetten ötürü şükretmezler yahut israfa yeltenirler. İnsan kendisine bahşedilen her nimetin bir değer olduğunu bilmelidir. Bu değer farkında olmak o değeri, nimeti yerinde kullanmayı gerekli kılar. Yerinde kullanmak nimeti vere- ne bir tür teşekkür kabilindedir.

“İki nimet vardır ki insanların çoğu onları (değerlendirme) hususunda aldanmıştır: Sağlık ve boş vakit.” Hadis-i Şerif ile insanların alandığı nimetlerden bahsedilmesi dikkat çekicidir. En çok aldanılan nimetlerin bize bahşedilmiş en değerli nimetler olması ayrıca kıymetlidir. Bizler kıymetini bilmekle ve yerinde sarf etmekle mükellef olduğumuz bu nimetleri verene karşı mesuliyetimizi unutmamalıyız. Zaman, Allah indinde kıymetli ve üzerine yemin edilecek kadar özel bir nimettir. Asr suresi olarak Kur'an-ı Kerim'de kendisine yer verilen bu nimetin israf edilmesinin telafisi neredeyse imkânsızdır. Akıllı, şuurlu bir insanın bu nimet hakkında uyanık olması, doğru kullanması, israftan uzak durması elzemdir.

İsraf, sağlık noktasında yapıldığında ölümcül kertede sonuçları olabilmektedir. Kendisine çalışır şekilde verilen beden ve ruh mekanizmasının gereksinimlerine özen göstermelidir insan. Bu özeni göstermeyen hastane köşelerinde israflarının acı sonuçlarıyla yüzleşen insanların pişmanlıkları dillerde dolaşır. Yarın pişman olmamak için bugün emanetçisi olduğumuz nimetlere gerekli özeni göstermeliyiz.

“ İsrafında çok cömert davranılan bir nimettir ömür. Sayılı nefeslerle sınırlandırılmış zaman dilimlerini dünya ve ahiretin saadetini temine mükellef olan insan maalesef ki modern hayatın çeldiricilerinden çokça etkilenmektedir.

Kul hakkına ve toplumsal sonuçlara yol açan kamu kaynaklarının israfını önlemek de önemlidir. Kamunun ortak malı olan su, elektrik, tabiat gibi değerlerimizde israftan geri durmalıyız. Çünkü kamunun istifade ettiği imkânlar başta aynı coğrafyayı paylaşanlardan başlayarak bütün insanlığın ortak malıdır. İsrafında ise tüm insanlığın hakkının ihlal edilmiş olması sonucu ortaya çıkacaktır.

Müslüman yaşadığı çağa karşı sorumludur. Yaşadığı coğrafyaya karşı sorumludur. Yarınlarımız olan nesillere karşı sorumludur. Hepsiyile beraber asıl yaratıcımız olan Kâdir-î Mutlak Allah'a karşı sorumludur. Nimetlerin gerçek sahibi ve bize imtihan için tevdi eden Allah'a karşı sorumluluk şuurunda olmalıyız.

Bizim inancımız insan hayatının her safhasını tenvir ve tanzime yetkindir. Bu açıdan ele aldığımızda tüketim alışkanlıklarımızı Müslümanca şekillendirmenin metodunu tespit gereklidir. Şöyle ki;

- İhtiyaçlarımızı ihtiraslarımızdan ayırmalıyız. Başkalarının gözünde statü kazandıracak zevk ve harcamalar aslında ihtiras kapsamında ele alınacak tercihlerdir. İhtiyacı öncelikle ihtirastan uzak durmalıyız. Hırsın topal bıraktığı arzularla insan, hayatını mükemmelleştiremez.
- Bize Allah tarafından bahşedilen her türlü nimetin sahibi değil emanetçisi olduğumuzu bilerek o nimet ile alakalı tasarruflarımızdan mesul olduğumuzu bilme-

liyiz. Yerinde sarf etmek yahut israf etmek tercihi ile ahirette yüzleşeceğimizi unutmayalım.

- Allah'ın yeryüzündeki halifesi olarak yaratılma gayesini hatırlamalı ve bu minvalde tercihler yapmalıyız. Çünkü bizim yeryüzüne gönderiliş sebeplerimizden biri de ıslahıdır. İslah ile ifsat arasında kalmadan ıslaha yönelmeliyiz. Eşyaya karşı duruşumuz bizim israfçı mı ıslahçı mı olduğumuzun yegâne nişanıdır.
- Bedenin ihtiyaçlarını giderirken hazzın, hedonizmin kölesi olmadan sağlıklı yaşam kalitesini öncelermeliyiz. Yaşamı ikame ederken merkeze hazzı değil ihtiyacı koymalıyız.
- Dünyada yaşarken bencilce tercihlerimizi değil diğer insanların da ihtiyaçlarıyla alakalı tedbirleri öncelermeliyiz. İnsanlara karşı sorumluluk şuuruyla hareket etmeli 'aynı geminin yolcusu' mantığıyla yaşamalıyız.
- İnsanlığın selameti ve huzuru için çalışırken Kur'an ve sünnet ile sorunlara modern çözümler getirme çabasında olmalıyız. Çağın gereklerini yaparken ahlak pusulamız daima Kur'an ve sünnet rehberliğini göstermelidir.

Hayatı bir sanat icra edercesine yaşamaya çalışmalıdır insan. Sebepler çerçevesinde sonucun her zaman Allah ve Resul'ünün tercihleriyle örtüşmesine gayret etmelidir insan. **İsraf edenlerin akıbetleri insaf edenlerin ve insanlığın hayrına çalışanlarınkıyla aynı olmayacağıni bilmelidir insan.** Hayat düsturumuz insanlığın selameti için: *"Onlar, harcadıklarında ne israf ne de cimrilik edenlerdir. Onların harcamaları, bu ikisi arası dengeli bir harcamadır."* tasarruf değerimiz ahlak nişanemizdir, Müslümanlık alametimizdir. İraftan uzak yaratılmışlara insafla muameleyi seçenlere selam olsun.

Kaynaklar

1. Yunus Suresi, 10-11
2. Buhari, Edep 31

Bağımlılık Bir Kafes Hür Yaşa Bul Nefes

Onur KAYA

Marmara 1 No.lu L Tipi
Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Psikolog

Madde Bağımlılığı

Madde bağımlılığı, Dünya Sağlık Örgütü'nün Uluslararası Hastalık Sınıflandırması El Kitabı'nda (ICD-11) Madde Kullanımına Bağlı Bozukluklar kategorisinde yer almaktadır. Tüketildiği zaman davranışlarda, bedende ve psikolojik durumda değişikliğe sebep olan ve bağımlılığa sürükleyen kimyasal maddelere bağımlılık yapıcı maddeler denilmektedir. Bu maddeler tıp literatüründe **psikoaktif madde** olarak tanımlanmaktadır. Psikoaktif maddelerin tek kullanımı bile çeşitli bozukluklara sebebiyet vermektedir. Bağımlılık yapıcı maddeler sadece psikoaktif maddelerden ibaret değildir. Kimyasal olmadığı halde bağımlılık riski bulunan maddeler de mevcuttur.

Madde Kullanım Bozukluğu Tanısı

Madde kullanım bozukluğu tanısı konulurken Amerikan Psikiyatri Birliği'nin DSM-V Tanı Ölçütleri El Kitabı'ndan faydalanılmaktadır. Tanı konulurken en az 12 aylık zaman zarfında aşağıdaki belirtilerden en az ikisinin mevcut olduğu, klinik açıdan belirgin bir sıklığı ortaya çıkaran, işlevsellikte düşmeye yol açan sorunlu bir madde örüntüsünün göstergesidir. Bunlar:

1. Çoğu kez istendiğinden daha büyük ölçüde ya da daha uzun süreli olarak madde alınır.
2. Madde kullanmayı bırakmak, denetim altında tutmak için sürekli bir istek ya da sonuç vermeyen çabalar vardır.
3. Madde elde etmek, madde kullanmak ya da yarattığı etkilerden kurtulmak için gerekli etkinliklere çok zaman ayrılır.
4. İşte, okulda ya da evdeki konumunun gereği olan başlıca yükümlülüklerini yerine getirememeye ile sonuçlanan yineleyici madde kullanımı vardır.
5. Madde etkilerinin neden olduğu yineleyici, toplumsal ya da kişiler arası sorunlar olmasına karşın madde kullanımını sürdürme durumu söz konusudur.
6. Madde kullanımından ötürü önemli birtakım toplumsal, işle ilgili faaliyetlerin, eğlenme-dinlenme etkinliklerinin bırakılması ya da azaltılması söz konusudur.
7. Maddenin tekrar eden bedensel ya da ruhsal bir sorunu olduğu bilgisine karşın madde kullanımı sürdürülür.

8. Aşağıdakilerden biriyle tanımlanabilecek bir dayanıklılık (tolerans) gelişmiş olması söz konusudur:

- a) Sarhoşluk ya da istenen etkiyi yaratmak için belirgin olarak artan ölçülerde madde kullanma gereksinimi
- b) Aynı ölçüde madde kullanımının sürdürülmesine karşın belirgin olarak daha az etki sağlanması

9. Aşağıdakilerden biriyle tanımlandığı üzere yoksunluk gelişmiş olması:

- a) Maddeye özgü yoksunluk sendromu
- b) Yoksunluk belirtilerinden kurtulmak ya da kaçınmak için madde (veya yakından ilişkili bir madde) alma

“Yapılan araştırmalara göre madde bağımlılığının şizofreni hastalığına yol açtığı, bağımlı kişilerin halüsinasyonlar gördüğü, olmayan sesleri duyduğu, paranoyak davranışlar geliştirdiği saptanmıştır.

DÜNYA GENELİNDE
HER YIL ORTALAMA
8 MİLYON
KİŞİ SİGARA
NEDENİYLE YAŞAMINI
YİTİRMEKTEDİR.
BUNLARIN 1.2
MİLYONU İSE PASİF
İÇİCİLİKTEDİR.

DÜNYA
GENELİNDE YAKLAŞIK
1,3 MİLYAR
İNSAN SİGARA
İÇMEKTEDİR.

ÜLKEMİZDEKİ
TÜM ÖLÜMLERİN
%41,6' Sİ
TÜTÜNE BAĞLI
HASTALIKLAR
SEBEBİYLE
OLMAKTADIR.

Madde Yoksunluğu

Madde kullanımı bırakıldıktan sonra genellikle bir hafta sonrasında bazı yoksunluk belirtileri ortaya çıkmaktadır. Aşağıdaki belirtilerden en az üçü varsa kişi madde yoksunluğu içerisinde.

- Öfke problemleri
- Uyku problemleri
- Yeme bozuklukları
- Huzursuzluk
- Çökkünlük
- Karın/baş ağrısı, titreme, terleme

Madde Bağımlılığının Sebep Olduğu Sağlık Sorunları

Madde kullanan kişilerin davranışlarında ve düşüncelerinde bozulmalar meydana gelmektedir. Beyin görüntüleme çalışmalarının sonucuna göre madde kullanımından dolayı yargılama, karar verebilme, düşünme, öğrenme, bellek, hafıza ve davranışsal kontrol ile ilgili alanlarında olumsuz değişimler meydana gelmektedir. Bunun yanı sıra akciğer rahatsızlıkları, kalp ve damar problemleri, felç, kanser gibi sağlık problemleri de ortaya çıkmaktadır.

Yapılan araştırmalara göre madde bağımlılığının şizofreni hastalığına yol açtığı, bağımlı kişilerin halüsinasyonlar gördüğü, olmayan sesleri duyduğu, paranoyak davranışlar geliştirdiği saptanmıştır. Bilhassa damar yolundan kullanılan maddelerde ortak şırınga kullanılması kan yolu ile bulaşan hastalıkların artmasına da yol açmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre HIV ve Hepatit C gibi hastalıkların artmasında madde kullanımının büyük rol oynadığı saptanmıştır. Ayrıca madde etkisinde olan kişilerin riskli eylemler gerçekleştirdiği, korunmasız cinsel ilişkiler yaşadığı, bu sebeple de cinsel yolla bulaşan hastalıkların arttığı tespit edilmiştir.

Tüm bu sağlık sorunlarına ilave olarak ruhsal sorunlar da ortaya çıkmaktadır. Kişilerde depresyon ve anksiyetenin arttığı, paranoid belirtilerin görülmeye başladığı ve sosyal izolasyon ile anhedoni yaşandığı saptanmıştır.

Ne Yapılmamalı?

Çocuğunun madde kullandığını öğrenen anne babalar başlangıçta kabul lenemez ve inkâr ederler. Sonrasında ise üzüntü, öfke, hayal kırıklığı gibi duyguları yaşarlar. Bu süreçte anne babalar birbirini suçlayarak olumsuz bir iletişim sürdürürler. Ebeveynlerin birbirlerine ve çocuklarına karşı söylememesi gereken ifadeler mevcuttur. Bunlar:

- *Daha iyi anne baba olmadık.*
- *Bu çocuk senin yüzünden böyle oldu.*
- *Ben seni bunun için mi yetiştirdim?*
- *Senden hiçbir şey olmaz.*

Önleyici Faktörler

Madde kullanım bozukluğu için koruyucu ve önleyici faktörler mevcuttur. Bunlardan bazıları:

- Çocuklara, ergenlere ve gençlere madde kullanımının yol açtığı zararlar ve bağımlılık konusunda bilgilendirme yapmak.
- Aile içinde güçlü ve pozitif bağlar kurmak.
- Anne babaların, çocuklarının sosyal çevresini ve arkadaşlarını tanıması.
- Aile içinde açık ve net kurallar konulması ve aile üyelerinin bu kurallara uyması.
- Okul, sivil toplum kuruluşları gibi kurum ve kuruluşlarla etkileşimde olmak.

**SİGARA İÇEN
İNSANLARDA
2 KAT
DAHA FAZLA
KANSER RİSKİ**

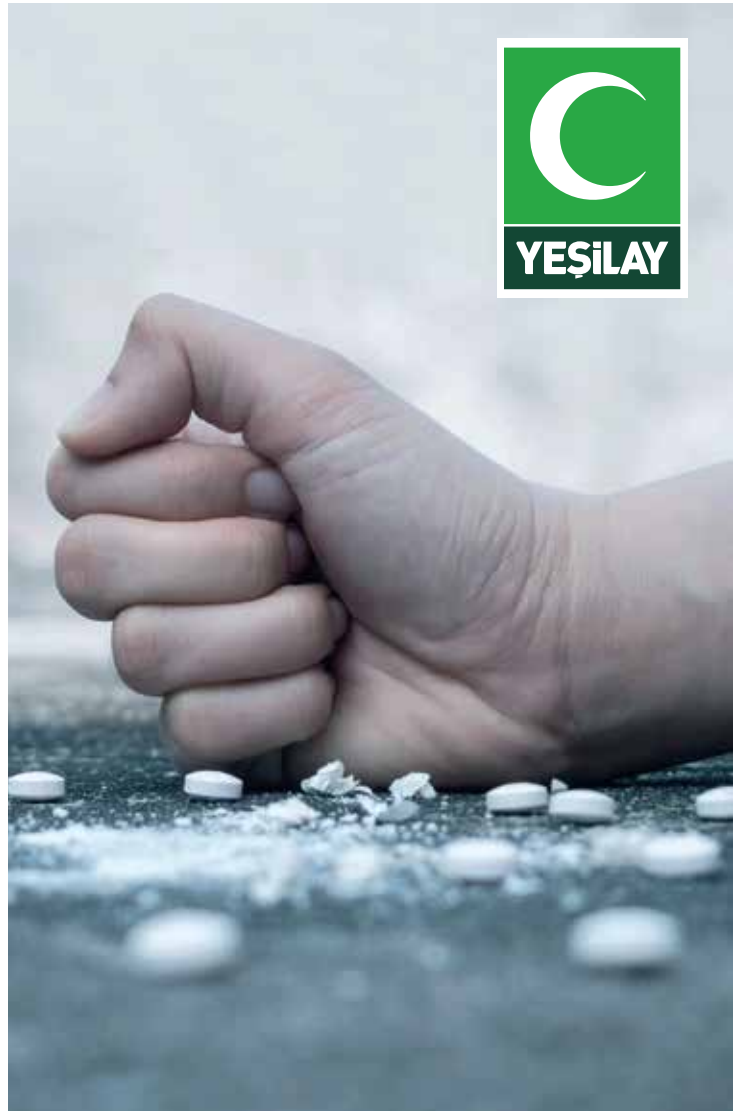
Risk Faktörleri

Madde kullanımına zemin hazırlayan risk faktörlerinin başlıcaları şöyledir: Okul başarısında düşüş, sınıfta aşırı utangaçlık ya da şiddet içeren davranışlar, madde bağımlısı ebeveynlerin çocukları, madde kullanımının yaygın olduğu çevrede yaşamak, ailenin ilgisizliği.

İyileşmek Mümkün

Doğru ve erken tedavi sayesinde kişi bağımlılıktan kurtulabilir. Fakat sağlıklı ve kalıcı bir iyileşme için kişinin gayreti ve sabırlı olması gerekmektedir. Kişinin tedavi sürecinde en önemli olan şey bağımlılıktan kurtulmak için istek düzeyidir. Dış etkenler sebebi ile tedavi olmaya gelenler ilerleyen süreçte tekrar bağımlı olabilmektedir. Tedavi sürecinde kişinin ailesi ve sosyal çevresinin desteği de büyük önem arz etmektedir. Kişi tedavi sürecinde yaşadığı tüm zorlukları ailesi ile paylaşmalıdır. İyileşme bir anda gerçekleşmez zaman alır. Bu sebeple kişinin sabırlı olması ve pes etmeden tedaviye devam etmesi gerekmektedir. Tedavinin süresi; kullanılan maddenin türüne, sayısına, kullanım süresine ve çeşitliliğine göre değişmektedir. Uzman desteği almadan iyileşmek çok zordur. Bu sebeple madde bağımlılığından kurtulmak için mutlaka bir psikolog desteği alınması gerekmektedir.

Unutmayın! Madde bağımlılığından kurtulmak için **“ALO 153 Yeşilay”** destek merkezini arayabilirsiniz. En yakın **AMATEM** kuruluşuna gidebilirsiniz. Madde bağımlılığından kurtulmanızı amaçlayan sivil toplum kuruluşlarına başvurabilirsiniz.

Kaynak

<https://www.yesilay.org.tr/tr/bagimlilik/madde-bagimliliği>

Uğur İNCE

Marmaris Turunç Saadet
Zeki Ünsal Ortaokulu
Okul Müdürü

“Empatik bir anlayışla sınıfını gözeten öğretmenlerin öğrencilerini gerçek hayata yakın deneyimler edinirken gözlemleyebiliriz. İletişim kurmaya, anlamaya, özür dilemeye, iltifat ve övgüleri kabul etmeye yatkın olurlar.

Eğitimde Empati

Eğitim; bilgi ve beceri kazandırmanın ötesinde bir çocuğun hayata bakışını, kendine güvenini, çevresiyle nasıl bir ilişki kurduğunu, potansiyellerinin farkına varmasını ve geliştirmesini şekillendiren bir süreçtir. Bu süreçte öğretmenler öğrencilere yalnızca ders anlatmakla kalmaz aynı zamanda onların duygusal ve psikolojik dünyalarına da dokunurlar. Bir öğretmenin öğrencilerine gösterdiği empati onların akademik başarılarından çok daha derin bir anlam taşır. Peki, empati becerisi yüksek bir öğretmen öğrencilerin hayatında nasıl bir fark yaratabilir?

Öğretmenlerin Empati Becerilerinin Öğrencilerin Başarısına Etkisi: Bir Eğitimcinin Tecrübeleri

Empati; bir başkasının duygularını anlamak, onları hissetmeye çalışmak ve bu duygulara göre hareket edebilme becerisidir. Eğitimde empati, bir öğretmenin öğrencilerinin hislerini ve ihtiyaçlarını fark ederek onlara en uygun şekilde destek olması demektir. Bir öğrencinin yaşadığı zorlukları anlamak ve ona ihtiyacı olan desteği sunmak bu öğrencinin akademik başarısından çok daha fazlasını, çocukluğunu, gençliğini hatta gelecekteki ebevey-

nliğini etkileyebilir. Ayrıca öğrencilerde de empati becerisinin gelişiminde rol model olan bu anlayış duyarlı bireylerin yetiştirilmesinde önemli bir etkidir.

Tecrübelerim bana göstermiştir ki güçlü bir güven bağı öğretmen-öğrenci iletişiminde desteklemektedir. Kendilerini dinlenmiş, anlaşılabilir bulan öğrenciler duygularını, düşüncelerini, bilgilerini paylaşmaya ve merakla yeni bilgiler öğrenmeye daha açık hale gelir. Öğrenmenin ön koşullarından biri de öğrenciyi öğrenmeye hazır hale getirmek değil midir? Anlaşıldığını, desteklendiğini, kabul görüldüğünü

Empati Becerisinin Akademik Başarı Üzerine Etkisi

Öğretmenlerin empati yeteneği öğrenciler üzerinde güçlü bir etkiye sahiptir. Empati, öğrencilerin duygusal dünyalarına dokunarak kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlar. Bu güven ortamında öğrenci hatalar yapmaktan çekinmez, zorluklar karşısında destek bulacağını bilir ve potansiyelini açığa çıkarma cesareti kazanır.

Araştırmalar, empati odaklı öğretmenlerin öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığını göstermektedir. Empati gösteren öğretmenin öğrencileri; derslere daha fazla katılım sağlar, kendilerine olan güvenleri artar ve bu da genel olarak akademik performanslarını olumlu yönde etkiler. Bu sayede öğrenciler yalnızca bilgilerini değil aynı zamanda hayat becerilerini de geliştirebilirler.

Değerli okurlar, eğitim sadece akademik başarıya odaklanmamalıdır. Aynı zamanda duygusal ve sosyal gelişimi de destekleyen bir süreç olmalıdır. Bu sürecin en önemli unsurlarından biri de öğretmenlerin empati becerisidir. Öğrencilerini anlamaya çalışan, onların duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını önemseyen öğretmenler onların gelecekte daha mutlu, kendine güvenen bireyler olmalarına katkı sağlar. Empati, öğrencilerin başarısına olduğu kadar hayata dair umutlarına da katkıda bulunur. Empatinin gücü, eğitimin ötesine geçerek hayat boyu sürecek bir etki yaratır. Empatiyi merkez alan bir öğretmenlik anlayışı eğitimde büyük bir fark yaratabilir. Empati, öğrenci ve öğretmen arasında güven dolu bir bağ kurar ve öğrenme sürecini herkes için daha anlamlı ve verimli hale getirir.

hisseden öğrenci öğrenme ortamına, öğrenme durumlarına pozitif açıdan bakabilir, kaygılanmaz ve hâlihazırdaki kaygıları da söner ve daha motive olur. Bence eğitimin akademik başarı kadar çocukları geleceğe hazırlama rolü de bulunmaktadır. Empati destekli öğrenme sürecine katılan öğrenci, duygusal ve sosyal becerilerini de desteklemektedir. Öyle ki empatik bir anlayışla sınıfını gözeten öğretmenlerin öğrencilerini gerçek hayata yakın deneyimler edinirken gözlemleyebiliriz. İletişim kurmaya, anlamaya, özür dilemeye, iltifat ve övgüleri kabul etmeye yatkın olurlar. Empati, yaşayarak öğrenilen ve geliştirilen bir beceri alanıdır. Böylece davranış problemleri daha huzurlu bir şekilde tespit edilebilir ve öğrencilere daha uygun rehberlik ve destek sunulabilir.

Hamdi ÖLMEZOĞLU

Denizli T Tipi Kapalı Ceza
İnfaz Kurumu
Psikolog

“**Kalabalık bir caddede birisine yardım edilme ihtimali daha az insanın olduğu bir caddede yardım edilme ihtimalinden daha düşüktür. Bunun sebebini ise kalabalık caddede sorumluluğun daha fazla insana dağılması olarak açıklayabiliriz.**

En Güzel Yatırım:

İyilik

Geçtiğimiz yıllarda tüm dünyaya damga vuran **Squid Game** dizisini birçok kişi izlemiştir. Dizide insanların hayatta kalabilmek için her türlü oyuna başvurmaları, “Acaba biz olsak ne yapardık?” sorusunu akıllara getiriyor. Her şeye rağmen dizide o şartlar altında dahi yarışmacıların birbirlerine yardım edebildiğini de gördük. Kuşkusuz iyilik yapmak ya da başkalarına yardımda bulunmak bizlere insan olduğumuzu hatırlatan en güzel erdemlerden birisidir. **Peki, bu denli çıkarların ön plana alındığı günümüz dünyasında diğer insanlara yapılan iyiliklerin arkasında yatan motivasyon nedir?** Psikoloji biliminin alt dalı olan sosyal psikolojide yardım etme konusuyla ilgili farklı teoriler ortaya atılmıştır. Bunlardan bazıları nelermiş daha yakından bakalım.

Yardım etme ile ilgili fikir yürüten teorilerden birisi **karşılıklılık teorisidir**. Bu kuram, insanların yardımlaşmasının altında yatan temel motivasyonun yardım edilen kişiden geri yardım görme ihtimalini artırmak olduğunu söylüyor. “*Şimdi ben ona yardım edersem sonra o da bana yardım eder.*” düşüncesiyle yapılan iyiliklerdir. Bir nevi ileriye dönük bir yatırımdır bu. Yardım gören kişinin kendini borçlu hissetmesine sebebiyet vererek onun da bize

“Yardım etme ile ilgili fikir yürüten teorilerden birisi karşılıklılık teorisidir. Bu kuram, insanların yardımlaşmasının altında yatan temel motivasyonun yardım edilen kişiden geri yardım görme ihtimalini artırmak olduğunu söylüyor.

yardım etme ihtimalini artırmaktadır. **Yardım ya da iyilik** deyince illaki çok büyük şeyler düşünmeye gerek yok. En basitinden hiç tanımadığımız bir kişinin söylediği “**selamlaşma**” cümlesine aklımızda o kişiye selam vermek olmasa bile karşılık verme ihtiyacı duyarız.

1976 yılında yapılan bir araştırmada Noel’de rastgele kişilere **tebrik kartları** yollanmıştır. Bu kartları alan birçok kişi yollayanı hiç tanımasa dahi yollanılan kartlara karşılık tebrik kartları yollarken bazıları sonraki Noel günlerinde bile tebrik kartı yollamaya devam etmiştir. Bu konu ile ilgili bir başka çarpıcı örnek ise marketlerde veya **pazarlarda tadımlık ürünlerin verilmesidir**. Eminim birçoğumuz böyle durum ile karşılaşmış belki de almayacağımız, ihtiyacımız olmayan bir ürünü satın almışızdır. Tadımlık ürünlerin verilmesinin arkasındaki satıcı mesajı, her ne kadar “**ürünüme güveniyorum**” mesajı gibi gözükse de aslında olay bu teori ile ilgilidir. Bize verilen ücretsiz ürün karşısında bizim **borçlu hissedip** o ürünü satın almamız aslında satıcıların temel gayesidir. Artık bu satış stratejisine karşı daha uyanık davranabiliriz. Bu konuyla ilgili ilginç hususlardan birisi de “**seyirci etkisi**” denilen kavramdır. İlginçtir kalabalık bir caddede yere düşmüş birisine yardım edilme ihtimali daha az insanın olduğu bir caddede yardım edilme ihtimalinden daha düşüktür. Bunun sebebini ise kalabalık caddede sorumluluğun daha fazla insana dağılması olarak açıklayabiliriz. Kalabalık caddede “*Nasil olsa başkaları da var elbette birisi yardım eder.*” gibi bir düşünce ile yaklaşılırken daha az kişinin olduğu bir yerde kişiler sorumluluğu üstlerine daha

fazla almakta ve yardım etme ihtimalleri daha fazla olmaktadır. Bu tip yardım ihtiyacı duyulan durumlarda kalabalığa “**yardım edin**” şeklinde bağırarak yerine o an gördüğünüz kişinin ayırt edici özelliklerini öne çıkararak yardım istemek daha etkili olacaktır. Örneğin, kırmızı tişörtlü, uzun saçlı gibi belirleyici özellikler. Amerika’da işlenen ünlü *Genovese cinayetini* tam 38 kişi tanıklık etmiş ancak yarım saat süren olaya hiçbir görgü tanığı yardım etmemiştir. Bu tip sıra dışı durumlarda ilk önce kişiler diğerlerinin nasıl tepkiler verdiğine bakmaktadır. Bu cinayette de görgü tanıkları diğer insanların tepki vermemelerini yardım etmemelerine bir neden olarak söylemişler ve normal bir aile içi kavga sandıklarını belirtmişlerdir.

Yardım etme ile ilgili birçok farklı teori bulunmaktadır. İnsanların tamamen empati yaparak çıkar amacı gütmeyen yardım edebildiğini söyleyen kuramlara karşılık bunun karşılıksız olmadığını, zor durumdaki birini gördüğünde kişinin artan stres seviyesini düşürmek amacıyla insanların birbirine yardım ettiğini söyleyen kuramlar da mevcuttur. Altında yatan motivasyon ne olursa olsun şu bir gerçek ki iyilik yapmak her zaman kazandıran bir yatırımdır.

Tüm kutsal dinlerde iyilik yapmak büyük önem arz etmektedir. Dini-mize göre her seviyeden insanın yapabileceği iyilik mutlaka mevcuttur. Yol üstünde yayalara ya da araçlara sıkıntı teşkil eden bir taşı kaldırmak bile iyilik ve sevaptır. Diğer taraftan kişi iyilik yaparak Allah’ın rızasını kazanmak ister ve ahirete yatırım yapar.

Ebü Zer (r.a) der ki: Nebiyy-i Ekrem bana şöyle buyurdu:

“*Din kardeşini güler yüzle karşılamak şeklinde bile olsa sakın hiçbir iyiliği küçük görme!*”

“*İyiliğe iyilik her kişinin işi; kötülüğe iyilik er kişinin işi; iyiliğe kötülük ise şer kişinin işidir.*” Şeyh Edebalı

Kendine Fırsat Ver, İçsel Dünyanı Keşfet ve Şimdiye Odaklan

Geçmişe takılarak, insanların söylediklerine odaklanarak, başkalarının beklentilerini karşılamaya çalışarak bir ömür geçiriyoruz ve kendi anımıza odaklanamıyoruz. “o ne der, bu ne der” demekten kendimizin farkına varamıyoruz. Sürekli birilerinin zihnini okumaya ve ona göre yaşamaya çalışıyoruz. Çevrenize bir bakın ne olup bitiyor. Kimsenin zihnini okumaya, beklentilerini karşılamaya çalışmadan kendinizin farkına vararak çevrenize bir bakın. Şimdiye odaklanın ve bunu sadece kendiniz için yapın çünkü odaklandığınızda kendinizin farkına varacaksınız ve “o ne diyor bu ne diyor” gibi beyninizi kemiren çöpleri dışarı atacaksınız. Kendinize fırsat verin, kendinizi tanıyın, istediklerinizi etik, yasal sınırlar içinde yapın. Bu sizin hayatınızı, kendi istekleriniz varken neden başkalarının söylemleri sizin hayatınızı yönetsin. Unutmayın ki zor günlerinizde önemsedığınız düşünceler sizi önemsemeyecek?

Kendi anımıza odaklanmak ve çevremizdeki olayları daha bilinçli bir şekilde gözlemlemek, kendimizi ve yaşamımızı daha derinlemesine anlamamıza yardımcı olabilir. Kendimize fırsat tanıyarak ve kendi isteklerimizi ön planda tutarak başkalarının düşüncelerinin hayatımız üzerindeki etkisini azaltabiliriz. Şimdiye odaklanmak, başkalarının yargılarından ve beklentilerinden bağımsız olarak kendi içsel dünyamıza dönmeyi ifade eder. Bu şekilde kendimize ve hayatımıza daha fazla anlam katabilir, kendi değerlerimizi ve amaçlarımızı daha iyi anlayabiliriz.

Kısacası kendi hayatımızı başkalarının düşüncelerine göre şekillendirmek yerine içsel ihtiyaçlarımıza ve değerlerimize odaklanmak daha tatmin edici ve anlamlı bir yaşam sürmemize yardımcı olacaktır.

Ümmü GÖKDEMİR

Hüseyin Turgut Personel
Eğitim Merkezi
Psikolog

Florür Gerçekten Zararlı mı?

Flor, periyodik cetvelin 7A grubunda yer alan reaktif bir elementtir. Bu element elektron alınca iyonlaşır ve ortaya florür çıkar. Flor, doğada bulunduğu gibi doğrudan kullanılmadığı için iyonlaşmış hali olan florür kullanılır. Florür, insan vücudu için yaşamsal değeri olan yedi eser elementten biri olarak tanımlanmaktadır ve özellikle içme sularında ve diş macunlarında kullanılan bir madde olarak karşımıza çıkmaktadır.

Florür, içme sularına yaklaşık 60 yıl önce bir ABD eyaleti olan Michigan'da içme suyuna diş çürüklerini azaltmak amacıyla eklenmiştir. Bilim adamlarının florürlü içme suyu ile büyüyen insanlarda florürlü su bulunmayan alanlarda yaşayan insanlara göre üçte iki oranında daha az çürük görüldüğünü tespit etmeleri neticesinde o tarihten bu yana su şebekesine florür eklenmeye başlanmıştır. Ağız boşluğunda bulunan ve diş çürüğüne neden olduğu bilinen bazı bakteriler ile aşırı şeker tüketimi diş sağlığını olumsuz etkilerken florürün dişlerin sağlam kalmasında olumlu etkisi olduğu bilimsel olarak kanıtlanmıştır. Tüm bu yapılan çalışmalar neticesinde florür içeren diş macunları dünya genelinde kullanılmaktadır. Buna karşılık Çin'de yapılan bir araştırmada ise aynı bölgede yaşayan, benzer ekonomik ve sosyal yaşama sahip olan **118 çocuk üzerinde yapılan deneyde yüksek florür kullanan ve az florür kullanan çocuklar arasında azımsanmayacak derece zekâ seviyesinde farklılık görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır.** Yüksek florür tüketimine sahip çocuklarda IQ seviyesinin daha düşük olduğu, az seviyede florür tüketimine sahip çocuklarda ise IQ oranının daha yüksek olduğu açıklanmıştır. Ancak **Türk Diş Hekimleri Birliği ve Türk Pedodonti Derneği'nin ortak yaptığı araştırmada ise Çin'de ve diğer yerlerde yapılan araştırmalara da atıfta bulunarak çalışmaların önerilen florür seviyesinin çok üstünde olduğu bu yüzden araştırmaların tüm dünyaya entegre edilemeyeceği belirtilmiştir.** Ayrıca araştırılan bölgelerin ve kişilerin ebeveynlerin eğitim düzeyleri, sosyo-ekonomik durumları, hava-su kirliliği gibi faktörlerin değerlendirilmediği bu yüzden çalışma sonucunun şüpheli olduğu belirtilmiştir.

Sonuç olarak diş çürüklerinin önlenmesinde **florür uygulamaları etkisi kanıtlanmış bir yöntem olarak sürdürülmektedir.** Fakat **diş çürüklerinin önlenmesi tek bir yöntem ile mümkün olmamaktadır.** Beslenmenin düzenlenmesi, ağız hijyeninin iyileştirilmesi, diş minesinin güçlendirilmesi, antimikrobiyal yaklaşımlar, düzenli kontrol ile eğitim ve motivasyon başlıca yöntemler olarak öne çıkmaktadır.

Reyhan ÖZTÜRK

Ceza ve Tevkifleri Genel
Müdürlüğü Sağlık Daire
Başkanlığı
Sağlık Memuru

Kaynak

Türk Diş Hekimleri Birliği Florür Durum Raporu

FRANSA

Oldukça derin bir tarihe sahip olan ülke, medeniyet ve kültür sahasında hatırı sayılır bir yeredir. Özellikle sanat ve kültürel etkinlikler noktasında birçok ülkeye oranla öndedir. Fransa, Eyfel Kulesi ve Notre Dame Katedrali başta olmak üzere görülmesi gereken pek çok yapıya da ev sahipliği yapmaktadır.

Celal CEYLAN

Devrek Açık Ceza İnfaz Kurumu
İnfaz ve Koruma Memuru

Kaynaklar

- <https://www.insamer.com/tr/ulke-profil-fransa>
- <https://cografyabilimi.net/fransa>
- <https://blog.yurtdisitatilim.com/fransa-gezilecek-yerler>
- <https://www.tatilbudur.com/blog/fransanin-meshur-yemekleri>

Fransa

Fransa, Avrupa'nın batısında yer alan ülkelerden biridir. Başkenti günümüzde aşıkler şehri olarak anılan Paris'tir. Pek çok alanda Avrupa'nın lider ülkelerinden birisi olan Fransa, dünyayı etkileyen milliyetçilik akımının doğduğu topraklar olarak tanınır. Oldukça derin bir tarihe sahip olan ülke, medeniyet ve kültür sahasında hatırı sayılır bir yerdedir. Özellikle sanat ve kültürel etkinlikler noktasında birçok ülkeye oranla öndedir. Fransa, Eyfel Kulesi ve Notre Dame Katedrali başta olmak üzere görülmesi gereken pek çok yapıya da ev sahipliği yapmaktadır. Sahip olduğu zenginliği çok iyi değerlendiren ülke bugün Avrupa'nın en çok turist ağırlayan ülkelerinden birisi haline gelmiştir.

Tarihi

Bugünkü Fransa topraklarında yapılan arkeolojik kazılar bölgedeki en eski insan izlerini 1.8 milyon yıl öncesine tarihlendirmektedir. Tarihi devirlerde bölgede bilinen ilk yerleşimler MÖ 7000'li yıllarda başlamış ve MÖ 4000'de tarımsal faaliyetlere başlanmıştır. MÖ 6. yüzyılda Akdeniz'de koloniler kuran Yunanlılar bugünkü Marsilya şehrini kurmuş ve takip eden yüzyıllarda hâkimiyetlerini iç bölgelere doğru genişletmiştir. Galya ve Roma hâkimiyetlerinin ardından 5. yüzyılda Attila liderliğinde Hun akınlarına uğrayan bölge aynı yüzyılın sonlarında Frankların hâkimiyetine girmiştir.

18. yüzyılda Fransa'da ortaya çıkan ve giderek gelişen fikri hareketler, 1789 yılında Fransız İhtilali ile sonuçlanmış, ihtilalin ardından monarşi kaldırılarak cumhuriyet rejimi benimsenmiştir. Bu süreç aynı zamanda gerek Avrupa'da gerekse Osmanlı Devleti ve dönemin diğer büyük devletlerinde ciddi siyasi, fikri ve kültürel sonuçlara yol açan bir domino etkisi oluşturmuştur. İhtilal sonrasında gücünü ve nüfuzunu giderek arttıran General Napolyon Bonapart Kasım 1799'da

Gezi

yönetime el koymuş 1804 yılında da imparator ilan edilmiştir. Bu tarihten itibaren Avrupa kıtasını ele geçirmek için harekete geçen Napolyon kısa sürede önemli başarılar kazansa da 1812 yılında Rusya'ya karşı giriştiği savaşı kaybederek sürgüne yollanmıştır. 1814'te üç ay kadar süren ikinci dönemi de Waterloo'da aldığı büyük mağlubiyetle sonuçlanmış ve ardından ölene kadar kalacağı St. Helena Adası'na sürgüne gönderilmiştir.

Fransa, I. Dünya Savaşı'nda kazanan tarafta yer alsa da savaş sonrasında ciddi ekonomik kriz yaşamıştır. Benzer bir tabloyu II. Dünya Savaşı'nda da yaşayan Fransa özellikle Alman işgaliyle büyük ölçüde tahrip olmuştur. Müttefik

devletler safında savaşa katılan Fransa, II. Dünya Savaşı'ndan da galip ayrılmış ve yeni oluşturulan dünya siyaset düzeninde Birleşmiş Milletlerin kurucuları ve Güvenlik Konseyi'nin mutlak veto yetkisi bulunan beş daimi temsilcisi arasında yer almıştır.

1950'li yıllar başta Cezayir olmak üzere Fransız sömürge ülkelerin bağımsızlık mücadelelerine sahne olmuştur. Bu savaşlarda milyonlarca insan hayatını kaybetmiş ve pek çoğunda yüzlerce yıl devam eden Fransız hâkimiyeti sona ermiştir. Ancak geride kalan yarım yüzyılı aşkın süre içerisinde Fransa'nın sözcüsü ülkelerdeki siyasi, askeri, ekonomik ve kültürel etkinliğini sürdürdüğü görülmektedir.

Coğrafi Özellikleri ve İklimi

Ülkede yeryüzü şekilleri özetle; plato görünümüne masif alanları oluşturan yaşlı dağ kalıntıları, kuzey ve batıdaki tortul ovalar, güney ve güneydoğudaki genç dağlar ve bu dağların arasında uzanan dar ovalardan meydana gelir. Ülkenin genelinde yükselti ve düzlük alanları birbirine uyumludur. Ülkeyi dar bir boğaza benzetmek mümkündür çünkü Atlas Okyanusu ile Akdeniz arasında yer alarak İber Yarımadası'nı Avrupa'ya bağlar.

Ülke genelinde ılıman iklim hâkimdir. Akdeniz ve Okyanus iklimleri görülür. Kuzeyinde kışlar soğuk, yazlar yağmurludur. Güneyde ise Akdeniz iklimi görülür. Okyanus iklimi, Bretonya ve Normandiya'da karakteristik olarak görülürken ufak değişikliklerle bütün batı ve kuzey Fransada hüküm sürer. Bu iklimde yazlar serin, kışlar ılık, her mevsim yağışlı geçer.

Ekonomi

Fransa tarım potansiyeli yüksek bir ülkedir. Bunun yanında ormancılık ve hayvancılıkta da önde olan bir sanayi ülkesidir. AB içerisinde tarım sektörünün en büyüğü olan Fransada nüfusun 2/3'ü çalışmaktadır. Topraklarının %80'i tarıma elverişlidir. ABD'den sonra dünyanın ikinci tarım ihracatçısıdır. Şeker pancarı, buğday, üzüm öne çıkan ürünler olmasının yanı sıra ülkede tarım ürünleri çok çeşitlidir. Arpa, mısır, darı, patates ve çeşitli meyve-sebzelerin üreticisidir.

Fransa ağır sanayinin geliştiği bir ülkedir. Çok sayıda otomobil fabrikaları, tersaneler, hava araçları fabrikaları, büyük elektrik-elektronik alet ve cihaz fabrikaları, kimya endüstri merkezleri, lastik ve tekstil fabrikaları gibi birçok sanayi dalı ülkenin yerleşim alanlarına yayılmıştır. Dünyanın en büyük turizm devlerinden olan ülkede özellikle moda'nın merkezi ve alışlar

Marsilya

Lyon

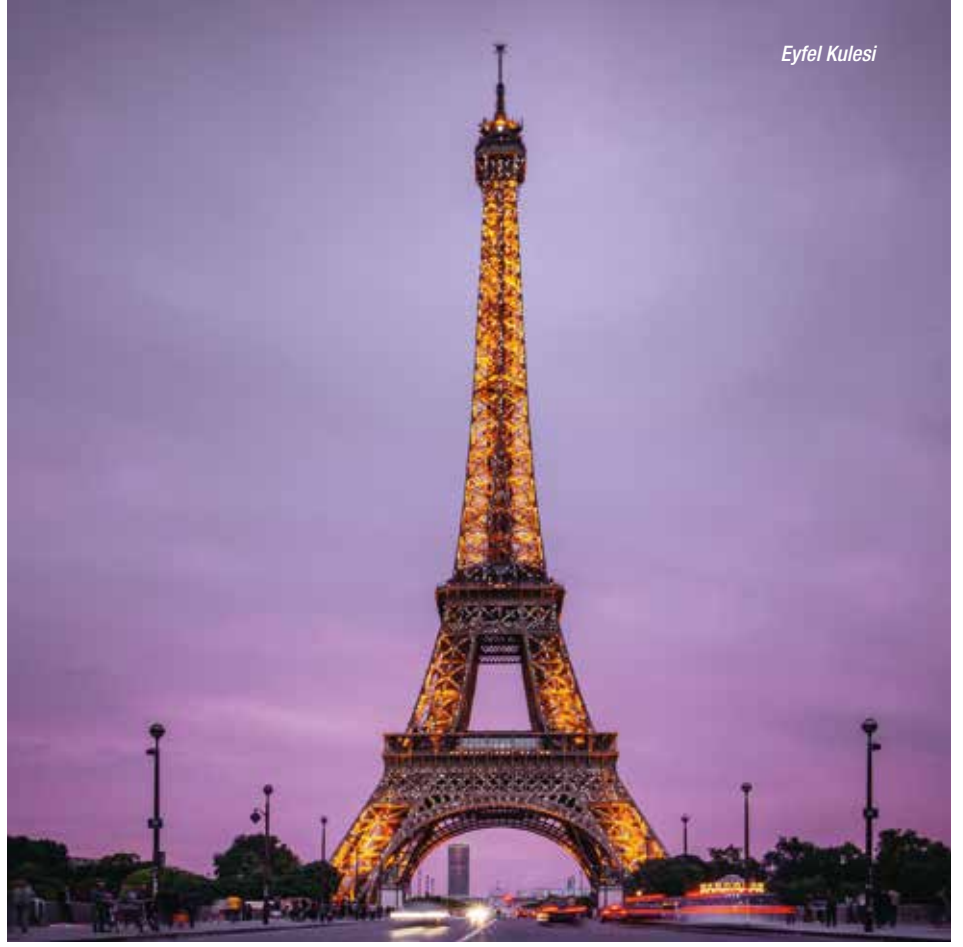

şehri olarak bilinen Paris ülkenin en çok bilinen turistik merkezidir. ABD ve İspanya'dan sonra dünya üçüncüsüdür.

Tarihi ve Turistik Yerleri

Eyfel Kulesi

Paris'te gezilecek yerler denildiğinde şüphesiz akla ilk gelen yer Eyfel Kulesi'dir. Dünyanın en ihtişamlı yapılarından biri olarak kabul edilen Eyfel Kulesi aynı zamanda Paris'in ve Fransa'nın sembolüdür. Paris gezi rehberi kapsamında her rotanın en vazgeçilmez uğrak adresi olan Eyfel Kulesi hayli ilginç bir hikâyeye sahiptir. Başlangıçta 1898 Evrensel Sergisi'nde kullanılmak üzere inşa edilen kule her ne kadar o dönem halktan yoğun tepki görse de turistler tarafından çok beğenilmiştir. Yapımı tam 2 yıl 2 ay, boyanması ise 4 yıl süren bu sıra dışı yapı amacından uzaklaşarak zaman içerisinde eşsiz bir turistik mekâna dönüşmüştür. Paris ziyaretlerinizde Eyfel Kulesi kesinlikle ilk adresiniz olmalıdır.

Eyfel Kulesi

Louvre Müzesi

Paris'te sanat ve kültüre doyabileceğiniz birçok alan mevcuttur. Bunların başında ise hiç şüphesiz Louvre Müzesi gelmektedir. Dünyanın en kapsamlı, karmaşık ve eşsiz eserlerin yer aldığı sanat müzesi olarak kabul edilen Louvre her yıl milyonlarca ziyaretçiyi ağırlamaktadır. Paris'te mutlaka görülmesi gereken yerler arasında ilk sıralarda yer alan müze aynı zamanda yapısal olarak da dünyanın en büyük müzelerinden biridir. Kusursuz bir atmosfere ev sahipliği yapan Louvre Müzesi'nde birçok ünlü ressamın ait resimler yer almaktadır.

Notre Dame Katedrali (Notre-Dame de Paris)

Gotik mimarinin başyapıtı olarak gösterilen Notre-Dame de Paris, Paris'in simgesi olarak kabul edilen ikinci yapıdır. Tarih boyunca farklı din ve mezheplerin ibadet merkezi olan Notre Dame Katedrali tam 170 yılda inşa edilmiştir. Victor Hugo'nun meşhur eseri Notre Dame'ın Kamburu ile asıl ününe kavuşmuştur. Ayrıca katedralin bulunduğu alan Paris'in merkezi olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla şehir gezintinizin başlangıç adresi burası olabilir.

Marsilya

Akdeniz'in en önemli liman kentlerinden ve Fransa'nın en büyük ikinci şehri olan Marsilya çok sayıda müzeye ev sahipliği yapmaktadır. Bu nedenle Marsilya, 2013 yılında Avrupa Kültür Başkenti ünvanını kazanmıştır. Güzel Sanatlar Müzesi'nde 17. ve 18. yüzyıllardan kalma tablolar sergilenmektedir. Avrupa ve Akdeniz Medeniyetleri Müzesi ise bölgenin tarihi hakkında bilgi edinmeniz için ideal bir yerdir.

Bu müze Akdeniz yaşam tarzını hissedebileceğiniz şehrin dinamik bölgelerinden biri olan liman içerisinde konumlanmıştır.

Lyon

Şehrin simge yapılarından biri olan Roma Katolik inancına ait bir hac kilisesi Notre-Dame de Fourvière 1998 yılında UNESCO Dünya Mirası listesine eklenmiştir. Aynı zamanda Lyon'un eski kentinin bir bölümü de Dünya Mirası Listesi'nde yer almaktadır. Lyon'da her yıl şehrin önemli noktalarında profesyonel ses ve ışık gösterileri düzenlenmektedir. Bu güzel şehre gitmek için en uygun zaman ise havanın daha ılık olduğu bahar aylarıdır.

Strasbourg

Strasbourg, Fransa'da gezilecek yerler listesindeki en masalsı şehirlerden biridir. Fransa'nın doğusunda Almanya sınırında yer alan bu şirin yer romantik bir manzara sunmaktadır. Şehir, her iki ülkenin cazibesine ve kültürel tatlarına sahip olmasının yanı sıra enerjik bir canlılığı da sahiptir.

Strasbourg'da gezilecek yerler arasında Victor Hugo tarafından "devasa ve narin bir deha" olarak tanımlanan Notre Dame Katedrali bulunmaktadır. Nehir kenarındaki yarı ahşap evleri ve yakındaki Kara Ormanı ve Ren Nehri de şehre masalsı bir görünüm veren detaylardır.

Versay Sarayı

UNESCO Dünya Mirası Alanı Versay, Fransa'da gezilecek yerler arasında en önemli destinasyonlardan biridir. Paris'ten yapacağınız kısa bir tren yolculuğu ile buraya ulaşabilirsiniz. Paris'in zengin banliyösü olan Versay, bir zamanlar Fransa krallarına ev sahipliği yapmış olan Versay Sarayı ile ünlüdür. Bakımlı bahçeleriyle günümüze kadar korunmuş olan Versay Sarayı Fransız Devrimi öncesi 18. yüzyıl Fransız kraliyet ailesinin yaşamına bir bakış sunmaktadır. Şatonun görkemli Barok cephesi, göz kamaştırıcı aynalı salonu ve çeşmelerle bezeli resmi bahçeleri ziyaretçilerin eski Fransız kraliyet yaşamı hakkında fikir edinmelerini sağlamaktadır.

Mont Blanc

Fransız Alpleri dünyadaki hayranlık uyandıran doğal manzaralardan bazılarına ev sahipliği yapmaktadır. Avrupa'nın en yüksek zirvesi olan Mont Blanc, 4.810 metrelik karla kaplı ikonik zirvesiyle görkemli bir görüntü sunmaktadır. Burada berrak göller, etkileyici şelaleler, huzur dolu vadiler ve canlandırıcı çam ormanları bulunmaktadır. Fransız Alpleri; kayak, snowboard ve kros kayağı için birçok turisti çekmektedir. Yaz aylarında ise doğa sporlarına ilgi duyanlar arasında yürüyüş ve tırmanış gibi etkinlikler için tercih edilmektedir. Bölge, Fransa'nın en iyi kayak merkezlerine ev sahipliği yapmaktadır.

Loire Vadisi Şatoları

Loire Vadisi, ormanlık arazide yer alan şatolarıyla adeta bir peri masalının içinden çıkmış gibi görünen muhteşem bir manzara sunmaktadır. 280 kilometre karelik geniş bir alana yayılan bu vadi Fransa'nın UNESCO tarafından korunan en büyük bölgelerinden biridir. Bu bölgedeki şatolar 15. ve 16. yüzyıllarda Fransız kralları tarafından dinlenme ve eğlence amaçlı olarak inşa edilmiştir.

Nice

Nice, Fransa'da gezilecek yerler listesindeki en iyi şehirlerden biridir. Nice, Eski Kent'in büyüleyici şirin sokakları ve panoramik manzarasının yanı sıra popüler Nice Karnavalı ile de ünlüdür.

Mutfak Lezzetleri

Painperdu

Painperdu ya da yumurtalı ekmek, Fransa'ya özgü en önemli kahvaltılık lezzetlerden birisidir. Orta Çağ'a dayanan, kökeni oldukça eski bir yemek olarak da bilinen yumurtalı ekmek, bayat ekmeklerin değerlendirilmesi amacıyla hazırlanmaya başlamış ancak ilerleyen süreçlerde farklı ustaların dokunuşlarıyla yöresel bir yemek haline gelmiştir. Talep edilen herhangi bir ekmeğin

yumurtalı sosa bulanması ve kızartılması ile hazırlanan bu lezzetin içerisinde genellikle tarçın bulunmaktadır.

Dana Tartar

Fransa'ya özgü lezzetlerden biri olan dana tartar, demir ve B vitamini bakımından oldukça zengin bir yemektir. Protein deposu olması sebebiyle uzun yıllardır Fransa'da hazırlanan ve bağışıklığını güçlendirmek isteyenler tarafından tüketilen dana tartar, Fransa'nın her bölgesinde oldukça popülerdir.

Kruvasan (Croissant)

Bu tatlının ünü dünyaya yayılmıştır. Tatlı olarak değerlendiriliyor olmasına rağmen içerisine koyulan harç ile hem tatlı hem tuzlu olarak tüketilebilmektedir. Avusturya kökenli olduğu bilinen ancak Fransa ile özdeşleşen kruvasan (croissant) kat kat yağlı hamur ile hazırlandığı için çok lezzetli bir hamur işidir. Yalnızca tereyağı ile hazırlanmakta ve çoğunlukla yanında kahve ile kahvaltılarda tercih edilmektedir.

Painperdu

Kruvasan

Toplumsal Bir Yaraya Ayna Tutan Eser: Kadına Yönelik Şiddet ve Medya

Değer dergisi Yazı İşleri Müdürü ve Yazar Hakan Erdem'in çarpıcı eseri Kadına Yönelik Şiddet ve Medya'nın 1. baskısı kısa sürede tükendi.

Toplumun kanayan yaralarından biri olan kadına yönelik şiddet, yalnızca bireysel değil sosyal bir mesele olarak da ele alınmayı gerektiriyor. Bu önemli konuyu, medyanın rolü ve etkisi bağlamında ele alan Yazar Hakan Erdem, dört yıllık titiz bir araştırmanın ürünü olan "Kadına Yönelik Şiddet ve Medya" adlı kitabında okuyucularına kapsamlı bir perspektif sunuyor.

Hakan Erdem, hem akademik bilgi birikimi hem de yıllara dayanan gazetecilik deneyimiyle, kadına yönelik şiddetin tarihsel kökenlerini, medya tarafından nasıl ele alındığını ve çözüm yollarını inceliyor. Kitap, yalnızca sorunun boyutlarını ortaya koymakla kalmıyor aynı zamanda medyanın toplumsal farkındalık yaratma gücünü de vurguluyor. Bu bağlamda kitabın sunduğu çözüm önerileri medyanın daha etik ve sorumluluk sahibi bir rol üstlenmesi gerektiğinin de altını çiziyor.

Gazetecilerden hukukçulara, eğitimcilerden psikologlara kadar farklı kesimlere hitap eden eser, şiddeti anlamak ve çözüm üretmek isteyen herkes için bir başvuru kaynağı niteliğinde. Hakan Erdem'in "Kadına Yönelik Şiddet ve Medya" adlı eseri yalnızca bir kitap değil bir bilinçlenme ve farkındalık oluşturma çabası içeriyor. Toplumsal değişimin medyada başlayabileceğine inanan herkesin kütüphanesinde yer alması gereken bu değerli eser ikinci baskısıyla tüm seçkin kitapçılarda. Ayrıca internette de sipariş verebilirsiniz. Keyifli okumalar.

Hayatın Vizöründen Bir Kare

Her fotoğraf, her bireyin kendine özgü anlamlar çıkarabileceği bir hikâye taşır. Fotoğrafçılar olarak bizler, anları yakalamak ve onları en iyi haliyle bir çerçeveye sığdırmak için çalışırız. Bu süreçte, doğru kompozisyonu bulmak, doğru anda deklanşöre basmak ve o anı ölümsüzleştirmek önemlidir. Hayat da aslında böyle bir süreçtir; her an, yakalanmayı bekleyen eşsiz bir kare gibidir.

Fotoğraf makinesinin vizörü küçük bir pencere gibi görünür ama o pencereden baktığınızda kocaman bir dünyayı, tüm güzellikleriyle görebilirsiniz. Hayat da böyledir. Bazen dar bir pencereden bakıyor olabilirsiniz ama bu, dünyayı farklı bir açıdan görmenizi engellemez. Belki şu an duvarların arkasında, geçmişte çekilmiş bir yanlış karenin gölgesi altında yaşıyor olabilirsiniz. Ancak bir fotoğraf karesinde olduğu gibi hayatta da her şey bir anda değişebilir. Yanlış karelerin, hatalı seçimlerin hayatınızı tanımlamasına izin vermek zorunda değilsiniz. Yeni bir açı, yeni bir bakış, yeni bir başlangıç her zaman mümkündür. Hayatta önemli olan, hangi pencereden baktığınız ve neyi gördüğünüzdür. Yanlış düşüncelerle zihninizi karartmak yerine hayatta güzel kareler oluşturmayı seçebilirsiniz. Dünyanın küçük bir vizörden bile bakıldığında ne kadar büyük güzelliklere sahip ol-

duğunu fark edebilirsiniz. Unutmayın, her an bir hikâyedir ve bu hikâye sizin ellerinizdedir. Hayat, tıpkı bir fotoğraf gibi doğru anda yakalanmayı bekler. Geçmişe takılıp kalmak yerine, geleceğe umutla bakmayı seçin. Her an tek ve benzersizdir. Yaşadığınız her kare, hayatınıza bir iz bırakır ve o izi güzelleştirmek sizin elinizdedir. Fotoğrafçılık bize sadece bir anı yakalamayı değil, hayata nasıl bakmamız gerektiğini de öğretir. Doğru bir açıyla bakmayı, her çerçevede bir güzellik bulmayı ve bu güzellikleri paylaşmayı öğrenebiliriz. Hayatta her ne olursa olsun karşımıza çıkan her yeni gün, yeni bir kareyi çekmek için bir fırsattır. Bu dünyada yaşamak, sevmek ve anlam katmak için hâlâ çok şey var. Şimdi, vizörünüzü yeniden ayarlayın ve bu hayata yeni bir açıdan bakmaya başlayın. Çünkü hayat, her karede bir güzellik saklar ve o güzellik keşfedilmeyi bekler.

Ömer Faruk ERDOĞAN

Ceza ve Tevkifevleri Genel
Müdürlüğü
Fotoğrafçı

5 ARALIK DÜNYA KADIN HAKLARI GÜNÜ

Ey Kahraman Türk Kadını!
**Sen Yerlerde Sürünmeye Değil,
Omuzlar Üzerinde Göklere Yükselmeye Layıksın**

K. Atatürk

Türk Kadını Sevinc İktidarda
Beyhile Büyük Terakülâti Yapılacakta
Aşkınlara Fâri Akademi Kurulmuş Sâde Çâşma Çâşma
Kadınlarımızın İktidârında Bir Nâzımın Fâri

VAKIT
Cemal
Yarın

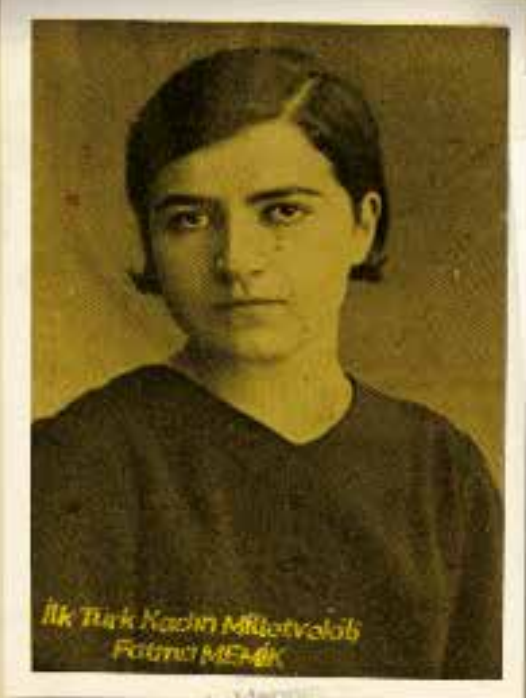

İlk Türk Kadın Pilot
Sabiha GÖKÇEN

İlk Türk Kadın Hekim
Suat BERK

HABER
Kadınların en şerefli
İşleri, haklarını zîrvesine ula
Kadınlarımızın
Milletin en şerefli
İşleri, haklarını zîrvesine ula
Kadınlarımızın

İlk Türk Kadın Milletvekili
Fatma MENGÜÇ

İlk Türk Kadın Doktor
Safiye ALI

Türk kadını hakları
Millet Meclisi dün İstanbul
Kadınlarımızın
Millet Meclisi dün İstanbul
Kadınlarımızın

Türk kadını ve heyecan içinde
Cahidiye sokak jübile verildi
Millet Meclisi dün İstanbul
Kadınlarımızın

Tasarım: Ümit ÇETİNER
Kurumsal İletişim Daire Başkanlığı Memur

TUSAŞ

TÜRK HAVACILIK UZAYSANAYİİ

**Bir fikre inanarak bu yola ömrünü ve
yüreğini koyanların hikâyesi...**

1973 yılında Atatürk'ün "İstikbal göklerde!" sözü ilkesiyle Türkiye'nin kendi savunma ve havacılık ihtiyaçlarını karşılamak için temelleri atılan TUSAŞ, yıllar içerisinde her geçen gün daha da büyüyerek sadece yerel değil uluslararası alanda da adından söz ettiren bir marka haline gelmiştir.

TUSAŞ'ın başarı hikâyesi, "Vatanım en çok seven işini en iyi yapandır." sözünden yola çıkılarak mühendislerin, teknisyenlerin, bilim insanlarının, yöneticilerin, uzmanların ortak çabalarıyla yazılmıştır. Yıllar boyunca yaşanan zorluklar, teknolojik engeller ve küresel rekabet bu ekibi asla yıldırılmamıştır. F-16 savaş uçaklarının Türkiye'de üretilmesiyle başlayan serüven bugün tamamen yerli üretim olan projelerle gelişerek devam etmektedir.

Anka İnsansız Hava Aracı

Bu projeler şunlardır:

- Deniz Kuvvetleri Komutanlığının deniz üzeri anlık hedef tespit-teşhis-takip-imha kabiliyetlerini artıran: **"Anka İnsansız Hava Aracı"**
- 750 kg yüksek faydalı yük taşıma kapasitesiyle her türlü hava koşulunda istihbarat, gözetleme, taarruz görevleri gerçekleştiren: **"Aksungur İnsansız Hava Aracı"**
- Ağır silah güçleri ile optimize edilmiş: **"Atak Taarruz Helikopteri"**
- Pilot eğitim uçağı ve hafif taarruz silahlı keşif görevleri için tasarlanmış olan: **"Hürkuş"**
- Maksimum hızda maksimum irtifada görev yapacak şekilde tasarlanacak son teknoloji görev ve uçuş sitemlerini barındıracak: **"Hürjet"**
- Zorlu iklim koşullarında ve coğrafyalarda yüksek irtifa ve yüksek sıcaklıkta gece-gündüz koşullarda etkin faaliyet gösterecek mühendislik harikası: **"Gökbey Helikopteri"**
- Yüksek manevra düşük radar görünürlüğü, geliştirilmeye açık aviyonik mimari, artırılmış durumsal farkındalık, hassas hedefleme, birlikte çalışabilme gibi 5. nesil savaş uçaklarında olan bütün kabiliyetlere sahip olan: **"Kaan"**

Dilek DEREBAŞI

Karabük T Tipi Kapalı Ceza
İnfaz Kurumu
İnfaz ve Koruma Memuru

Yazılan bu başarılı projeler bir anda gerçekleşmemiştir elbette. Bu projeler; sabır, disiplin, öz güven, özveri ve en önemlisi de ortak bir amaca olan inanç ile mayalanmıştır. Başarının arkasındaki en büyük varlık da bu inançtır. Zorluklar karşısında vazgeçmek yerine kendilerine büyük hedefler koyarak daha iyiye ulaşmak, dünyayı izlemek yerine dünyanın onları izleyeceği adımlar atmak burada çalışan herkesin hedefi olmuştur. Bu hedef aynı zamanda bir ülkenin kaderini kendi ellerine almasının hikâyesidir. *“Başkaları yapıyorsa biz de yaparız.”* inancıyla yola çıkan TUSAŞ çalışanları, Türkiye’yi savunma sanayisinde dışa bağılıktan kurtarmak için yüreklerini hatta canlarını ortaya koymuşlardır. Onlar çalışmalarını bir iş olarak görmediler, bu çalışmaları milleti daha güçlü kılmak için yapılan bir vatana hizmet olarak gördüler. Ayrıca bu çalışmalar sadece bugünün değil, gelecek neslin de faydalanacağı bağımsız ve güçlü bir miras olarak kalacaktır.

TUSAŞ sadece teknoloji üreten bir merkez değil aynı zamanda Türkiye’nin geleceğine olan inancın simgesi haline gelmiştir. Dünya genelinde insan-sız hava aracı üreten en büyük kurumlardan biridir. 2024 yılı içerisinde 178 farklı ülkeye ürün ihraç eden TUSAŞ, bir fikre inanmanın ve bu yola yüreğini, canını koyanların neleri başarabileceklerini en güçlü şekilde tüm dünyaya göstermiştir.

Aksungur İnsansız Hava Aracı

Kaan

Karanlık Eller Göklerdeki Bağımsızlığımıza Asla Ulaşamayacak

Ülkemizin göz bebeğinin Ankara’nın Kahramankazan ilçesinde bulunun değerli yerleşkesi geçtiğimiz aylarda maalesef hain ve alçak bir terör saldırısına uğramıştır.

Ülkemizi derinden yaralayan bu alçak saldırıda TUSAŞ Kalite Kontrol Görevlisi **Cengiz Coşkun**,

Gökbey’in yapımında da görev alan **Makina Mühendisi Zahide Güçlü**, TUSAŞ çalışanı

Hasan Hüseyin Canbaz, güvenlik görevlisi olan ve yaralandığında dahi görevini yapan

Atakan Şahin Erdoğan ve taksi şoförü **Murat Arslan** şehit olmuştur.

Gökyüzü mavisini vatan aşkı ile süsleyen kahramanlarımız, sizler milletimizin kalbinde sonsuza dek yaşayacaksınız. Bağımsız maviliklerimize yazdığınız destan Türk havacılığının sayfalarına altın harflerle yazılacaktır.

CENGİZ COŞKUN

ZAHİDE GÜÇLÜ

HASAN HÜSEYİN CANBAZ

ATAKAN ŞAHİN ERDOĞAN

MURAT ARSLAN

Sizler Bu Milletin Hayallerini Kanatlandıran Kahramanlarsınız

TUSAŞ’ın gururu, Türk milletinin umudu olan sizler ve bu topraklar için canını veren nice şehitlerimizin emaneti olan aziz vatanımızı daha ileriye taşımak için var gücümüzle çalışacağımıza, o hain güne dair aklımda kalan ve kulaklarımdan silinmeyen kendinden emin azim ve umut dolu o cümle ile söz veriyorum:

“Hainlere inat daha fazla çalışacağız daha fazla üreteceğiz.”

Ruhunuz şad olsun.

Kaynak
<https://www.tusas.com>

Havacılık

Ulaşım Sektörünün Parlayan Yıldızı Sivil Havacılık

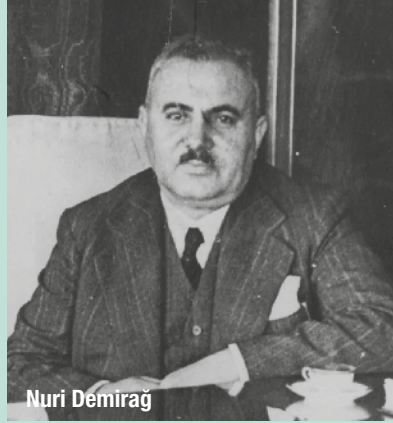
Önder ÖZMEN

Artvin Kapalı Ceza İnfaz
Kurumu
Teknisyen

Sivil havacılık; askeri amaçlı olmayan daha çok spor ve ticari olarak faaliyet yürüten, seyahatlerimizdeki yolculuk süresini müthiş derecede kolaylaştırıp, en kıymetli hazinemiz olan zamandan tasarruf sağlayan ve sektöründe en büyük paya sahip ulaşım aracıdır. Gelin hep birlikte sivil havacılığın tarihi geçmişini ve ülkemizde sivil havacılığa büyük katkılar sağlamış şahsiyetleri birlikte tanıyalım.

Vecihi Hürkuş

Nuri Demirağ

Bedriye Tahir Gökmen

Sabiha Gökçen

Türkiye'nin Sivil Havacılık Tarihi

Ülkemizde ilk havacılık çalışmaları, 1912 yılında bugünkü Atatürk Havalimanı'nın hemen yakınındaki **Sefaköy'de**, tesis olarak iki hangar ve küçük bir meydana başlamıştır. Mustafa Kemal Atatürk'ün ülkenin geleceğine de yol gösteren **"İstikbal göklerde-dir!"** sözünü ilke edinerek 1925 yılında kurulan ve daha sonraki yıllarda **Türk Hava Kurumu** adını alan **Türk Tayyare Cemiyeti** ile Türk sivil havacılığının kurumsal temelleri atılmıştır.

İlk sivil hava taşımacılığı ise 1933 yılında 5 uçaklık küçük bir filo olarak **"Türk Hava Postaları"** adı ile başlamıştır. İlerleyen yıllarda ise Türkiye sivil havacılık sektöründe çok hızlı bir ilerleyiş sağlamıştır. Özellikle son yıllardaki uçuş emniyeti, yolcu konforu, havalimanı tesisleri ve farklı alanlarda geliştirilen havacılık faaliyetleri, uluslararası havacılık antlaşmalarına dâhil olma ve uçuş ağlarını genişletmek gibi birçok girişimde bulunan Türkiye, dünyada sivil havacılık alanında ön plana çıkmaya başlayan ülkeler arasında yerini almıştır.

Genç Cumhuriyetin Yüksek Dehaları ve Uçak Fabrikaları

Atamızın dediği gibi gençlerimiz istikbalini göklerde aramış ve bu uğurda prototip denemeler yapılmış sivil havacılık okulları, askeri uçuş okulları, tayyare ve motor fabrikaları ile beraber uçak fabrikaları açılmış böylece ilk uçaklarımız göklerde Türk rüzgarı estirmişlerdir.

Ülkemizde havacılıkla ilgili ön plana çıkan iki önemli isim vardır. Bu isimler yaptıkları çalışmalarla Türk havacılık tarihine geçmişlerdir. İşte o isimler;

Vecihi Hürkuş

Vecihi Hürkuş, 18 Ocak 1896'da İstanbul'da doğmuştur. İlkokulu Bebek'te okumuştur. Ardından Üsküdar'da Füvuzati Osmaniye Rüştüyesinde ve Üsküdar Paşakapısı İdadisinde eğitimine devam etmiş Tophane Sanat Okuluna geçerek buradan mezun olduktan sonra sivil pilot olarak Kurtuluş Savaşı'na katılmıştır. Kurtuluş Savaşı'nda başarılı keşif uçuşları yapmış ve bir Yunan uçağını düşürmüştür. Kurtuluş Savaşı'ndaki kahramanlıkları nedeniyle **üç defa TBMM takdirnamesi verilen tek kişi olarak kırmızı şeritli İstiklal Madalyası kazanmıştır.**

15 Mart 1925 tarihinde Türk Tayyare Cemiyeti'nin kurulması akabinde 7 Eylül 1925 tarihinde Kayseri'de Tayyare ve Motor Türk Anonim Şirketi (TOMTAŞ) ve fabrikası kurulmuştur. Alman Junkers Uçak Fabrikası lisansı ile Milli Savunma Bakanlığı ortak üretim yapmaya başlamıştır. Vecihi Hürkuş TOMTAŞ fabrikasında görevlendirilmiştir. İlk Türk tipi uçağı *Vecihi K-6* ve daha sonra da *Vecihi-14* tipi uçağı Çekoslovakya'da test ettirilip olumlu rapor alınmıştır.

Nuri Demirağ

Nuri Demirağ, kâğıt ve sigara kâğıdı ticareti ile başladığı iş hayatına demiryolu müteahhittliği ile devam etmiş ve havacılık alanına yatırım yapan çok başarılı, girişimci bir iş adamı olmuştur. Nuri Demirağ, 17 Eylül 1936 tarihinde bir etüt atölyesinin ve aynı yıl Divriği'de "**Büyük Gök Okulu**" adını verdiği ortaokulun temellerini atmıştır. İstanbul'da da yeni bir "**Gök Okulu**" açmış bu okulda teknik eleman yetiştirilerek uçuş dersleri verilmiştir. 22 Ocak 1937 tarihinde Türk Hava Kurumu, Nuri Demirağ'a 10 eğitim uçağı ve 65 planör siparişi vermiştir. Planörler yapılarak teslim edilmiş "*Nu.D.36*" adı verilen eğitim uçağı ise kontrol uçuşu sırasında Eskişehir'de kaza geçirmiştir. Kazada uçağın pilotu ve tasarımcısı Selahattin Alan vefat etmiştir. Bu olay üzerine 1 Mart 1939'da Türk Hava Kurumu eğitim uçaklarının siparişini iptal etmiştir. Çalışmalarını geliştiren ve yılmayan Demirağ'ın 10 Ocak 1941'de ürettiği yolcu uçağı ilk uçuş denemesini tamamlamış 7 Haziran 1941'de ise uçuş sürekliliğini sağlamıştır.

Türk Havacılığının Dişi Kartalları

Bedriye Tahir Gökmen

İlk kadın pilotumuz Bedriye Tahir Gökmen (*Bedriye Bacı*) uçmaya karşı duyduğu büyük tutkuyla 1932 yılında Vecihi Hürkuş'un kurduğu ilk Türk sivil havacılık okulu olan Vecihi Sivil Tayyare Mektebi'ne kayıt yaptırmıştır. 1933 yılında Türkiye'nin ilk kadın pilotu olarak uçuşlarını başarıyla gerçekleştirmiştir.

Sabiha Gökçen

1913 yılında Bursa'da doğmuştur. 1925'te Mustafa Kemal Atatürk'ün Bursa ziyareti sırasında Atatürk tarafından manevi evlat edinilmiştir. 1935'te Türk Hava Kurumuna bağlı Türkkuşu'na katılmıştır. Dünyanın ilk kadın savaş pilotu olan Sabiha Gökçen'in neredeyse bütün hayatı uçmakla geçmiş ve hayatını gökyüzüne adanmış bir kadın olarak dünya uçuş tarihinde yerini almıştır.

Leman Bozkurt Altınçekiç

NATO'da görev yapan ilk kadın jet pilotumuz olan Leman Bozkurt Altınçekiç, liseyi bitirdiği yıl Türkkuşu İnönü Tesisleri'nde planör eğitimi almıştır. Hemen ardından Türkkuşu Motorlu Okulu'na öğretmen adayı olarak katılmıştır. Silahlı Kuvvetlere 1955 yılında bayanların alınmaya başlamasıyla birlikte İzmir Hava Harp Okuluna giren Leman Bozkurt Altınçelik 1957 yılında mezun olmuştur.

Devlet Hava Meydanları Genel Müdürlüğü'nün 2023 yılı hava yolları sektör raporunda belirtildiği üzere ülkemiz günlük ortalama 3026 uçuş ile Avrupa'da 6'ncı sırada yer almıştır. Türkiye, Avrupa ülkeleri arasında önceki yıla göre en yüksek uçak trafiği artışı (%16) gösteren ülke olmuştur. 2023 yılı kesinleşmemiş verilerine göre ülkemiz dünya yolcu trafiği sıralamasında 7'nci sırada yer almış olup Avrupa yolcu trafiği sıralamasında ise 3'üncü sırada yer almıştır. 2023 yılında günlük ortalama 1375 uçuş ile İstanbul Havalimanı Avrupa'nın en yoğun havalimanı olmuştur. Bu verilere bakıldığında ülkemizde 5 uçaklık küçük bir filo ile başlayan sivil havacılık serüveni yıllar içerisinde büyüyerek dünya çapında bir başarıya ulaşmıştır.

Uluslararası sivil havacılığın evrensel kurallarını belirleyerek, dünya genelinde emniyetli ve düzenli bir şekilde işlemesi amacıyla kurulan Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO), 1992 yılında aldığı genel kurul kararı ile kuruluş tarihi olan 7 Aralık'ı "Uluslararası Sivil Havacılık Günü" olarak ilan etmiştir. Bu vesileyle ülkemizin sivil havacılık gününü kutluyor, "İstikbal göklerde" diyerek ufkumuzu açan Mustafa Kemal Atatürk başta olmak üzere yüksek dehalarımız Vecihi Hürkuş, Nuri Demirağ ve gökyüzünün dişi kartalları olan Anadolu kadınlarını rahmet ve minnetle anıyorum.

Ayın Önemi

Allah bu millete bir daha "İstiklal Marşı" yazdırmasın!

Ülkemizin büyük değeri, yazar ve şairi, vatan aşkıyla yanan tutuşan milli mücadelecisi, İslamiyet mücahidi, ordunun neferi Mehmet Akif Ersoy.

Mehmet Akif Ersoy'un cenazesinden bir görünüm, 28 Aralık 1936.

Tuba UYANIK

Manisa T Tipi Kapalı Ceza
İnfaz Kurumu
İnfaz ve Koruma Memuru

A rnavut asıllı şair, yaşamı boyunca çeşitli meslek gruplarında çalıştı, çalışırken de içindeki yazma tutkusundan hiçbir zaman vazgeçmedi. Türk edebiyatının vazgeçilmezlerinden olan Ersoy'un çeşitli dergilere yazıları basıldı. Allah ve peygamber aşkını, vatan sevgisini, bağımsızlık temalarını eserlerine sıkça misafir etti. Ayrıca tercümanlık da yapan Mehmet Akif Ersoy'un edebiyat, milliyet, maneviyat konuları üzerine de birçok makale, sohbet ve hatıra türünde eserleri yayımlandı.

Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Maarif Vekili Hamdullah Suphi'nin ricası üzerine İstiklal Marşı'nı yazan Mehmet Akif Ersoy; Hakk'ı, vatan sevgisini, mücadeleyi, Türk ulusunun bağımsızlığını, Türk halkının yürekliliğini ve özverisini anlattığı İstiklal Marşı'nı Türk milletine armağan etti. Hatta 'Safahat' adlı eserinde İstiklal Marşı'na yer vermeyen vatan şairi, "Çünkü ben onu milletimin kalbine gömdüm." diyerek vatanına ve milletine duyduğu bağlılığını bir kez daha ortaya koydu.

Yapılan bir röportajda Vatan Şairi Akif İstiklal Marşı için; "O şiir artık benim değildir. O, milletimin malıdır. Benim millete karşı en kıymetli hediyem budur. Allah bir daha bu millete İstiklal Marşı yazdırmasın!" diyerek vatanının bütünlüğünü, bağımsızlığını ve istikrarını temenni etmiştir.

Vefatının üzerinden 87 yıl geçmesine rağmen İstiklal Marşı'mız Türk milleti tarafından coşkulu bir şekilde okunmakta ve her okunduğunda da her bir fert vatan sevgisini yüreğinde hissetmektedir. İstiklal Marşı, Türk milleti için sadece bir şiir, bir marş değil; bağımsızlık ateşinin en yüksek tezahürüdür.

27 Aralık 1936 yılında gözlerini fani âleme kapatan, ebedi âleme açan Mehmet Akif Ersoy'u saygıyla, minnetle ve rahmetle anıyoruz.

Yansıma

Gözlerin tabiatın rengini çalmış gibi
Sanki çölleri de yeşerten yağmur sesi
Bir bakışın hastaya, bin derde deva gibi
Aşkın sanki kubbeme yağın bir yağmur sesi

Aşkın varlığında bir görünmeyen sır gibi
Gönlümde kanat çırpan küçük bir bülbül sesi
Sert poyrazlara karşı gölgeme koşmak gibi
Bir fısıltın içimde sonsuz bir rüzgâr sesi

Aşkın, bir sonsuzluğun avucunda olmak gibi
Alevlerin içinde yanan bir çıra sesi
Fani bedenim güle sonsuz teslimi gibi
Arşına kanatlanmış şeyde bülbülün sesi

Sesin ölümsüzlüğe çizilen sihir gibi
Dünyadan sonsuzluğa açılan kapı sesi
Bir vadiye gömülen kırık çömlekler gibi
Ömrümün baharına damlayan yağmur sesi

Suretin meleklerden yansıyan ışık gibi
İçime damgalanan aşkın mühür sesi
Kaderime yazılan sonsuz bir şiir gibi
Ruhumu çevreleyen aşkın huzur sesi

Kadir KANDEMİR

Rize L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
İnfaz ve Koruma Memuru

Millî Mücadele'nin Yazar Cephesi:

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

"Ey büyük millet, bu son yaptığın destanı hangi şair yazacak bilmiyorum, sen yalnız kendi talihini saçlarından tutup istediğin kıbleye çevirmedin aynı zamanda bütün mazlum ve mağdur milletlere de ibret dersi olacak eşsiz bir harekette bulundun; bütün âleme, hakkını korumasını bilen ve kendini soğuk ve kısır mantığın cenderesinden çok millî şahlanışa bırakan bir milletin en heybetli kuvvetlere karşı neler koyabileceğini ispat ettin."

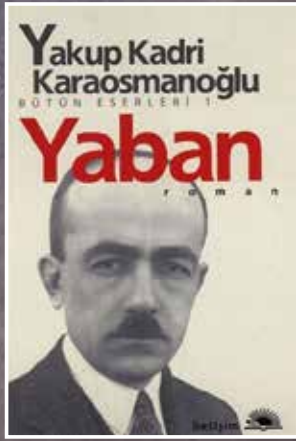
(Ergenekon kitabından)

Samet YURTTAŞ

Edirne F Tipi Yüksek
Güvenlikli Kapalı Ceza
İnfaz Kurumu
Öğretmen

Önemli Şahsiyetler

“ Millî Mücadele dönemiyle yurdun işgal edilmesi Yakup Kadri'nin bireyselci bakış açısını değiştirmiştir. Zamanla kendi varlığını millet varlığıyla bütünleştirmiştir. Milletın vatanı savunduğu yıllarda kendini de vatanı savunurken bulmuştur.

Kaynaklar
1. Enginün İ.
2. Ergenekon Adlı Eser

Mısır'ın Kahire şehrinde 27 Mart 1889 tarihinde doğan Yakup Kadri, Türk edebiyatında Millî Mücadele döneminin önemli yazarlarından. Geride birçok eser bırakan yazar, romanlarında Millî Mücadele dönemini ve Millî Mücadele sonrası Anadolu yaşamını anlatmıştır. Altı yaşında ailesiyle birlikte Kahire'den Manisa'ya dönen Yakup Kadri eğitim hayatına burada başlar. Annesinin ve babasının otoriter, disiplinli ve çalışkan olması Yakup Kadri'nin eğitim hayatına önem vermesini sağlamıştır. 1905 yılında babasının vefatı üzerine İskenderiye'ye giden Yakup Kadri, ortaöğrenimini burada bir Fransız mektebinde tamamlamıştır. Ardından İstanbul'a gelerek Hukuk Fakültesine yazılan Yakup Kadri, üç yıl eğitim gördükten sonra yakalandığı tüberküloz hastalığı nedeniyle tedavi olmak için İsviçre'ye gitmiştir. Tekrar İstanbul'a döndükten sonra karşılaştığı manzara onu derinden etkilemiştir. Çünkü İstanbul'a düşman askerleri konuşlanmış, Mustafa Kemal Atatürk ise Kurtuluş Savaşı mücadelesini başlatmak için Samsun'a ayak basmıştır.

Ülkenin içine düştüğü durumdan etkilenen Yakup Kadri, İkdam gazetesinde işe başlayarak Millî Mücadele'yi destekleyici yazılar kaleme almıştır. I. İnönü zaferinden sonra Anadolu'ya giderek cephede gezer ve Ergenekon adlı kitabında şöyle der: “Seviniyozur çünkü Metristepede ayakta duran kahramanın seyrettiği meydanın arkasındaki manevi alemleri görmekteyiz. Bu alem mahşerden örnektir. Bütün vatan şehitleri türbelerinden başlarını kaldırıyor, yüzyıllarca sisli şimal iklimlerinden esen rüzgarlar önünde yerle bir olan eski mübarek beldeler tekrar yeryüzüne çıkıyor, bütün mazlum milletler demirden ve çelikten zincirlerini kırarak karanlık zindanlarından dışarı fırlıyor.”

Yakup Kadri, Sakarya Savaşı'na şahit olur. Sakarya Savaşı'ndan sonra Yunanlıların bölgede yapmış oldukları inanılmaz boyuttaki faciaları incelemek üzere kurulan Tedkik-i Mezalim komisyonunda yer alır. Bir süre sonra rahatsızlığı dolayısıyla bırakacağı bu görevinde gördüklerini yazdığı gibi zaferden sonra da İzmir'den Bursa'ya kadar bir gazeteci heyeti ile birlikte düşmanın kaçarken ardında bıraktığı dehşet tablolarına bir kere daha şahit olur ve bunları da eserlerinde anlatmıştır. “Millî Savaş Hikâyeleri” adı altında topladığı bu hikâyelerinin sonuna şu notu ekler: “Küçük hikâye adı altında neşrettiğim bu yazılar gerçek vakalara müstehabittir. Bunlar açıktan açığa, doğrudan doğruya Anadolu hatıraları adıyla çıkabilirdi. Fakat ben, onların bazılarını kendi arzu ve hayal gücüne göre değiştirmek ve canlandırmak zorunda kaldığım için hepsinin birden tamamıyla edebiyata mal olmalarını müreccah buldum.”

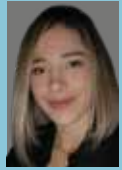
Millî Mücadele dönemiyle yurdun işgal edilmesi Yakup Kadri'nin bireyselci bakış açısını değiştirmiştir. Zamanla kendi varlığını millet varlığıyla bütünleştirmiştir. Milletın vatanı savunduğu yıllarda kendini de vatanı savunurken bulmuştur. Bu edebi kişiliğine ve yazılarına da yansımıştır. Millî Mücadele'ye bir çeşit Ergenekon destanı olarak bakar. Millî Mücadele'ye destek olarak halkın ve milletinin yanında yer alır ve bunu eserlerine yansıtır. Bu alanda Ankara, Sodom ve Gomore, Yaban, Ergenekon vb. birçok eser kaleme alan yazar Türk edebiyatımızın önemli yazarlarından birisi olmuştur. 13 Aralık 1974'te vefat eden yazarımızı rahmetle anıyoruz.

Yaşamak Bir Denge Meselesi

“BULUTLAR AĞLAMASA
YEŞİLLİKLER NASIL GÜLER?”

Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî

Melike AKCURA YULDAŞ

Konya Açık Ceza İnfaz
Kurumu
İnfaz ve Koruma Memuru

Filipinler’de yer alan balıkçı iskelesinde yürüyen bir adam avlanan balıkçının yanından geçerken kapağı olmayan bir kovanın içinde yengeçleri görür. Kovanın üstünün açık olmasına çok şaşırır. Yengeçlerin kaçma ihtimaline karşı önlem alınmadığını düşünüp balıkçıya sorduğunda: “Evet, tek bir yengeç olsaydı kesinlikle kaçardı. Ancak birden fazla yengeç varsa biri kaçmaya çalıştığında diğerleri onu yakalar, kaçamayacağından emin olur, geri kalanlar da aynı kaderi yaşarlar.” yanıtını alır. Tek yengeç korpaksız kovadan rahatlıkla çıkabilecekken sayı arttıkça kaçış imkânsızlaşır. Çünkü birbirlerini yukarı itmek yerine aşağı çekerek engellerler. Sonunda kimse kazanamaz.

Yengeç zihniyeti ilk olarak **Filipinli Ninotchka Rosca** tarafından ortaya atılmış ve zamanla toplum içinde yaygın bir şekilde anlatılmaya başlamıştır. Bu metafor kısaca “Ben başaramıyorsam sen de başaramazsın.” düşüncesini anlatmaktadır. **Yengeç zihniyeti** insanların düşüncelerini, ifade ve davranışlarını çeşitli durumlarda güçlü bir şekilde etkileyebilir. Bulduğunuz toplum yaşam standartlarına uymadığı için sizi dışlayabilir, iş yerinde birlikte çalıştığınız kişi başarınızı baltalamaya çalışabilir, aile üyelerinden farklı bir düşünce yapısını benimsediğiniz için yadırganabilirsiniz.

İşte **Turgut Uyar** yıllar önce toplumda sıkça karşılaştığımız bu davranış biçimini muhteşem bir şiirde toplamış ve adına **“Tel Cambazın Tel Üstündeki Durumunu Anlatır Şiirdir”** adını vermiştir.

Şiirde şair tel cambazın içinde bulunduğu durumu ima etmek için sıra dışı bir başlık seçmiştir. Şüphesiz çevredekiler tarafından izleniyormuş, eleştiriliyormuş, sınıyanıyormuş gibi düşündüğü bir toplumda tel üzerinde dengede kalmaya çaba göstermek takdire şayan bir beceridir.

*“Bütün ağaçlarla
uyuşmuşum*

*Kalabalık ha olmuş ha
olmamış*

*Sokaklarda yitirmiş
cebimde bulmuşum*

Ama ağaçlar şöyleymiş

Ama sokaklar böyleymiş

Ama sizin adınız ne

*Benim dengemi
bozmayınız”*

İnsan, doğa içerisinde yaşamını sürdürdüğü gibi doğa da insan ile etkileşim halindedir. Doğa ve insan arasındaki bu etkileşim karşılıklı bir ilişki şeklinde gerçekleşir. Bununla birlikte insanlık tarihinin başlangıcından beri devam eden bu etkileşimin farklı değerlendirmeleri olmuştur. Kimi zaman insanın doğaya etkisi çok az iken kimi zaman etkisi ve kontrolü artmıştır. Biz doğanın rakibi değil parçası olma çabasındayız. Lakin şair bunu bizden çok daha farklı bir şekilde olanca nezaketiyle, özenle ifade edebilmeyi becermiştir. Denge, zihinsel ve duygusal uyum çabasıyla bir bütünlük halini güdüler. Ayakta kalmak aynı zamanda hayatta kalmak demektir. Şair doğumumuzdan ölümümüze kadar maruz kaldığımız bu baskıyı kırmak için karşı taraf fazlasıyla çoğunluk kaldığından olsa gerek *“Sizin adınız ne?”* diyerek serzenişte bulunmaktadır.

*“Aşkım da değişebilir
gerçeklerim de*

*Pırıl pırıl dalgalı bir denize
karşı*

Yan gelmişim diz boyu sulara

*Hepinize iyi niyetle
gülümsüyorum*

Hiçbirinizle dövüşmem

Siz ne dersiniz deyiniz

Benim bir gizli bildiğim var

Sizin almız al inandım

Sizin morunuz mor inandım

Ben tam dünyaya göre

Ben tam kendime göre

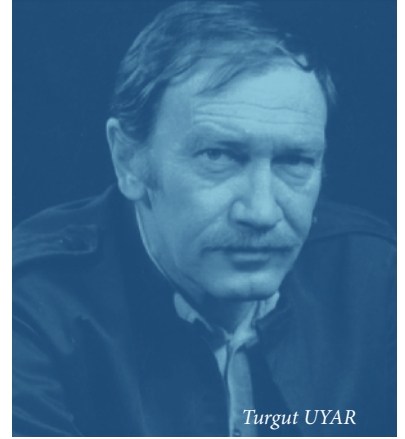
Ama sizin adınız ne

Benim dengemi bozmayınız”

Turgut UYAR

“Doğa ve insan arasındaki etkileşim karşılıklı bir ilişki şeklinde gerçekleşir. Bununla birlikte insanlık tarihinin başlangıcından beri devam eden bu etkileşimin farklı değerlendirmeleri olmuştur.”

Binlerce yıl öncesinde **Yunan Filozof Herakles’ten kütüphanelerce kitaplara sığacak bir söz:** *“Her şey akar!”* zaman, su, insan... Her şey değişir; evrilir, eskir, çürür, doğar, büyür, ölür, bir başka şeye dönüşür. Bilirken bilmez oluruz bilmezken bilir. Öğreniriz, unuturuz, yeniden anımsarız bazen de tamamen

Turgut UYAR

sileriz. Düşüncelerimiz değişebilir, gerçeklerimiz değişebilir toplumsal ya da bireysel anlamda. Elbette evrensel etik değerler hariç. Düşünen bir varlık olmanın gereğidir değişim. Hele ki gerçeklik olanca değişkenliğiyle bizimleyken. Dün sabah penceremize konan kuşu düşünelim; uçup gitti, görüntüsü gerçektir, bugün çoktan aktı.

“Hayat bir denge tutturma arayışdır nihayetinde.” diyor **Kemal Sayar**. Herkesin bu hayatta büyüklü küçüklü denge savaşları olmuştur. Kimi zaman bir başkasıyla kimi zaman kendisiyle. Asıl başarı o savaşlardan galibiyetle çıkabilme arzusu değil kötüye rağmen haksızca rağmen iyi kalabilmektir fikrimce. Diğer türlü çıkış noktasına herkes varabilir ama yapılan yanı sıra iyilikle karşılık vermek, kötü bir söze iyi niyetle gülümsemek büyük bir erdemdir. *“Kötülükleri bitiremeyiz ama iyilikleri çoğaltabiliriz.”* diyor **Sezai Karakoç**. Şiarımız bu olursa yaşam daha anlamlı hale gelebilir.

Cümlelerimi **Montaigne’nin** herkesi düşündürecek ve kendinizi bulmanızı sağlayacak satırlarıyla noktalamak istiyorum: *“Hiçbir şeyimi almazlarsa bana çok şey vermiş olurlar. Hiçbir kötülük etmezlerse yeterince iyilik etmiş sayılırlar bana.”* sevgiyle...

Kaynaklar

1. Fettahioğlu, Ö. O. „& Alkış Dedeoğlu, A. (2021). Yengeç Sepeti Sendromu ve Ölçek Geliştirme Çalışması
2. Turgut Uyar, Büyük Saat, 37. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2020

Ayna Nöronlar Anlatı Edebiyatı ile İşlevsel Hale Gelir mi?

Şirin Ceren GÖMLEKSİZ

Eskipazar Açık
Ceza İnfaz Kurumu
Uzman Öğretmen

Ayna nöronlar sayesinde insanlar ve birçok canlı birbirlerinin duygu, düşünce ve davranışlarını taklit edebilir, tahmin edebilir ve duygu, düşünce ve davranışlarına yorumlarda bulunabilir. Bu şekilde mükemmel bir döngü başlar. **Masallar ayna nöronları aktifleştirir.** Bir durumla ilk defa karşılaşmış olsak bile dinlediğimiz, okuduğumuz bir anlatı bizlere bir tanışıklık sağlayabilir, öngörümüzü artırabilir. Başkalarının atacakları adımları tahmin etme gibi beceriler geliştirmemizi sağlayabilir. Problemlerle başa çıkma stratejileri oluşturmamızı destekleyebilir.

Bilimsel olarak literatürde yer alan bu bilgi özellikle ayna nöronlar açısından dikkat çekmektedir. Daha önceki sayılarımızda değinilen ayna nöronları kısaca hatırlayalım. Bir davranışta bulunduğumuzda bir duyguyu hissettiğimizde oluşan sinirsel iletilerin başka birinin o davranışı yaptığını gördüğümüzde, başka birinin o hislerine tanık olduğumuzda da aynı şekilde oluşmasıdır. İster biz yaşayalım ister yaşanılana tanık olalım beynimiz aynı tepkiyi verir. Bir korku filmi izlerken heyecanlanmamız, kitap okurken duygulanmamız, ağlayan

birini görünce gözlerimizin dolması gibidir. **Özetle ayna nöronlar empati kurmamızı sağlayan ana olgulardan biridir.**

Beynimiz İçin Bir Olumlama: Anlatılardan Yararlanmak

Masallar, efsaneler, anlatılar, gözlemler gibi yollarla hiç deneyimlenmemiş stres faktörleri ile karşılaştığımızda beynimizdeki **limbik sistem** (beynimizin derinliklerinde bulunan, hafıza, duygu tepkileri, motive olma gibi temel görevleri bulunan sistemsel yapıdır. İnsanlar

“ Masallarda olay örgüsü hem sağ hem sol beyni aktif kullanmayı gerektirir. Masalı bir bütün olarak sol beyin ayrıntılandırırken içerik detayları ile sağ beyin ilgilenir. Merak uyandıran her bir bölümde sağ beyin görevlidir.

gibi birçok memeli türün sosyal, duygusal hayatlarını düzenlemekten sorumludur) ve **kortikal yapılar** (beyinde bulunan, karar verme, bilgileri ilişkilendirme, hafıza, düşünme, algı, dil vb. işlevlerden sorumludur) uyarılacaktır. Bu durum devam ettiği sürece beynin altında bulunan, vücuttaki salgı merkezlerini uyaran endokrin sistemini aktive eden hipofiz bezi, stres hormonu olan kortizol salınımını tetikleyecektir. Organizmanın, bireyin bu stres durumuyla başa çıkabilecek deneyimleri yoksa salınım devam edecek ve vücut sürekli bir tehlike alarmı içerisinde olacaktır.

Olumlu duygu ve düşüncelerin yanı sıra masal, efsane, destan gibi anlatılar korku, endişe, kaygı gibi durumların içerisinde olmadan bu durumları deneyimlememizi sağlar. Durum ve olaylarla başa çıkma stratejileri geliştirmemiz için anlatılarda edindiğimiz bu deneyimler beyinde nöronlar arası yeni bağlantılar kurulmasına yani yeni öğrenmelerin gelişmesine katkı sağlar. Stres içerisinde olmadan stresli durumlar deneyimlenmiş olur. Öğrenme yaşantılar sonucu oluşan bir durum ise ve bizler anlatılar yoluyla sanki yaşamış gibi tecrübe bağları oluşturuyorsak, anlatılar yoluyla gerçek tehlikelerden uzakta daha güvenli bir alanda stres yönetimi, karar verme becerileri gibi kazanımlar elde edebiliriz. Böylece amigdala (tehlikenin algılanmasını sağlayan ve öfke, kaygı, stres gibi duygu alanlarını yöneten beyindeki bir bölge) doğrudan ilkel bir şekilde devreye girmez, stres faktörlerinin deneyimlendiği anlatılarda kontrollü stres deneyimleri yaşanarak ilkel nöral bağlantılar kurulur. Bu durum masallar ve diğer anlatılara göre nispeten daha kısa sürer. Stres oluşturan olaylar ve durumlar başlar ve biter. Deneyimler edinilir ve nöral bağlar oluşur. Böylece biz hiç deneyimlenmemiş birine göre stres düzeyimizle ilgili kontrollü olabiliriz.

Masal Dinlemek Beynin Hangi Bölümünü Çalıştırır?

Bu sorunun cevabı için öncelikle beynimizi tanımamız gerekir. Beynimiz iki yarım küreden oluşur. Sağ ve sol yarım küreler. Yarı küreler beynin işleyişi açısından farklı görevler üstlenir. Konuyla ilgili literatür incelendiğinde sağ ve sol yarım kürelerle ilgili aşağıdaki bilgilere ulaşılır:

Sol Beyin: Vücudun sağ tarafını kontrol eder. Motor işlemlerin yürütülmesinde aktiftir. Bilişsel (*okuma, anlama, konuşma, çıkarımda bulunma, problem çözme vb.*) becerilerle ilgilidir. Somut düşünme, kuralları algılama, zaman, sayı gibi olgularla ilgilidir. Entelektüel düzenlemelerde görev alır. Mantıksaldır. “Nasil?” sorusuna yanıt arar.

Sağ Beyin: Vücudun sol tarafını kontrol eder. Hayal kurar ve soyut bilişsel becerilerle ilgilidir. Şarkı söyleme, müzikal becerilerle ilgilidir. Duygusaldır, yaratıcı ve sezgiseldir. “Neden?” sorusuna yanıt arar.

Masallar ve diğer anlatılarda olay örgüsü hem sağ hem sol beyni aktif kullanmayı gerektirir. Masalı bir bütün olarak sol beyin ayrıştır-

“**Öğrenme yaşantılar sonucu oluşan bir durum ise ve bizler anlatılar yoluyla sanki yaşamış gibi tecrübe bağları oluşturuyorsak, anlatılar yoluyla daha güvenli bir alanda stres yönetimi, karar verme becerileri gibi kazanımlar elde edebiliriz.**”

landırırken, içerik detayları ile sağ beyin ilgilenir. Merak uyandıran her bir bölümde sağ beyin görevdeyken; üretilmesi gereken fikirler, çözülmesi gereken problemler sol beyin tarafından işlenir. Gerçek duyguları masal ve anlatılar yoluyla deneyimlemek ayna nöronları da harekete geçirir. Kaynağın sözel olması beynin sözel alanını uyarırken gelişme bölümünde olay örüntüleri içerisinde merak uyandıran, heyecan yaratan, duygusal süreçler sağ beynin gelişmesi için görev alır.

Arketipler, Motifler, Semboller ve Biz

Masallardaki arketipler (*ilk örnekler*), insan ruhunun derinliklerine dokunan ve kolektif bilinçaltımıza hitap eden evrensel sembollerdir. Her arketip, insanlığın ortak deneyimlerinden doğmuş ve nesillere aktarılmıştır. Kahraman, bilge, iyi/kötü yönetici, sihirli araç gibi arketipler, hepimizin iç dünyasında yankı bulan ve yaşamsal deneyimlerimizi şekillendiren unsurlardır. Bu arketipler sadece masalarda değil, hayatımızın her anında, verdiğimiz kararlarda ve geliştirdiğimiz ilişkilerde biz farkında olmadan bize rehberlik eder.

Bir sonraki sayımızda arketip kavramı, arketipsel sembolizm ve masalların ilişkisi, kolektif bilinçaltı ile her yaş grubu birey için masaların kazanımları gibi konulara değinilecektir. Keyifli okumalar dileriz.

Kaynaklar

1. Sevil ÇİVELEK, MASAL VE BEYİN T.C. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uygulamalı Psikoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2019
2. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5c5a89484664c5.69377604
3. Filmleri nasıl algılar ve hissederiz: ayna nöronlar, empati ve sinemada özdeşleşme H Demirtaş - İletişim psikolojisi içinde, 2022 - academia.edu
4. Canan, Değişen Be(y)nim, s. 241; Demir, Remzi, Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ve Çoklu Zeka Alanlarının İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi SBE, Adana 2010, s. 28-30
5. T.C. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Müzikli Hikaye Ve Masalların Okul Öncesi Eğitim Dönemindeki Çocukların Yaratıcılık Düzeylerine Etkisi Özge Metin (Yüksek Lisans Tezi) İstanbul - 2019

Ankara Hapishanesi

Tarihi hapishaneler nasıldı? Bir plan dahilinde mi yapılmıştı? Gelin hep beraber bir zamanlar sıradan bir vilayet iken bugün ülkenizin başkenti olan Ankara'ya bir göz atalım.

1913 yılına gelindiğinde Ankara Hapishanesi ihtiyaçlara cevap veremiyordu. Bu durum karşısında 1914 yılının başlarında **Mebani-i Emiriye ve Hapishaneler İdaresi Müdüriyeti** (Bina İşleri ve Hapishaneler Müdüriyeti), **Adliye Nezareti** (Adalet Bakanlığı) ve **Dahiliye Nezareti** (İçişleri Bakanlığı) arasında bir takım yazışmalar yapılmıştı. Buna göre Ankara Hapishanesi harap bir haldeydi. Yapılan keşifte tamir ve tadilat yapılması da mümkün görünmüyordu. Ankara vilayeti asr-ı hazıra yani asrın şartlarına uygun yeni bir hapishane yapılmasının uygun olduğunu bildirmişti. Bu kapsamda hazırlanan bir hapishane planı Dahiliye Nezaretine (İçişleri Bakanlığı) gönderilmişti.

Yeni yapılacak hapishanenin planı oldukça dikkat çekiciydi. Altıgen şeklinde yapılması planlanan hapishanenin iki kapısı vardı. Birinci kapı giriş kapısı olarak planlanmış iken ikinci kapı muhtemelen güvenlik açısından yapılmıştı. Giriş kapısından geçtikten sonra karşımıza **"bahçe"** olarak adlandırılan büyük bir alan çıkmaktaydı. Bahçeye giriş yaptıktan sonra sağ taraftaki ilk bloğun en

Dr. Burçin IŞİM

Bakırköy Denetimli
Serbestlik Müdürlüğü
Müdür Yardımcısı

Ulucanlar Cezaevi
Müzesi

altında başka bir ifade ile dış güvenlik duvarına en yakın yerde iki jandarma koğuşu bulunmaktaydı. Bu koğuşun yanında **"hapishane kalemi odası"** onun da yanında müdür odası düzenlenmişti. Bu odaların tamamının bahçe (bahçe) olarak adlandırılan büyük alana çıkışları vardı. Müdür odasının yanındaki oda hademe odasıydı ve bahçeye çıkış verilmemişti. Hademe odasının hemen yanında ise ziyaret mahalli ve imalathane vardı. Hademe odasının karşısında doktor odası planlanmıştı. Doktor odasının yanında ise **"gezinti"** olarak adlandırılan ve **"hastahane"** kısmı olarak isimlendirilen diğer bahçeye çıkış kısmı vardı. Gezinti kısmının altındaki üç oda ise **hasta koğuşu** olarak belirlenmiş hemen yanına da **eczane odası** konmuştu. Son iki bölme ise **"hela"** olarak yazılmış tuvalet kısmı idi. Belli ki giriş kısmından bahçeye ulaştıktan sonra sağda bulunan ilk yapı/blok **idari kısım** olarak tertip edilmişti.

İdari kısımdan sonra yukarıda da bahsettiğimiz üzere karşımıza sağ tarafında hastahane kısmı olarak yazılmış ikinci büyük bir bahçe çıkmaktaydı. Bahçenin sağ tarafında sekizgen şeklinde hamam vardı. Hamamın yanına ise **"matbah"** yani mutfak yapılmıştı. Hamam ve mutfak kısmı diğer bölme/bloklara geçişleri önlemek amacıyla kesintisiz bir duvarla örülmüştü. Bu ileride değineceğimiz diğer bölümlerde de görülmektedir. Hastane kısmından sonra yan tarafta kalan diğer bahçe ise **"cünha"**

Ulucanlar Cezaevi
Müzesi

Ulucanlar Cezaevi
Müzesi

Ulucanlar Cezaevi
Müzesi

ve kabahat mahkumu” kısmı olarak düzenlenmişti. Bu kısmın yukarıda bahsettiğimiz hamam ve mutfak kısmı ile bitişik bir bloğu vardı. Bu kısımda 5 adet “**abdesthane**” ve mutfak kısmı görülmektedir. Ana blokta ise 3 adet koğuş bulunmaktaydı. Bu koğuşların bahçeye çıkışları vardı. 3 adet koğuşun ikisi koğuş olarak adlandırılmış iken bir adet koğuş “**tevkifhane**” olarak adlandırılan tutuklu koğuşu olarak karşımıza çıkmaktaydı. Bu üç koğuşun bulunduğu bloğun yan kısmında ise bayanlara ait koğuşlar bulunmaktaydı. Burada 4 adet koğuş vardı. Bunlardan üçünün “**kadın hapishanesi**” olarak isimlendirilmiş bahçeye çıkışları düzenlenmişken bir koğuşun bahçeye çıkışı verilmemişti. Bu koğuş ortada düzenlenmiş olan aşağıda bahsedeceğimiz üzere “**infaz ve koruma memuru**” odalarına bağlanmıştır. Kadın koğuşlarının havalandırma olarak kullandıkları kısmın diğer bloğunda ise beş adet “**abdesthane**” ve mutfak kısmı planlanmıştır. Tuvaletlerin önündeki koridor diğer tuvaletlerde olduğu gibi “**abdesthane gezintisi**” olarak adlandırılmıştı.

Bayanlara özel bu koğuşlardan sonra “**muvakkat kürek cezasıyla mahkum olanlar kısmı**” şeklinde yazılan başka bir havalandırma görünmektedir. Günümüz ifadesi ile süreli ceza almış hükümlülerin bulunduğu bölümdür. Bu havalandırmanın bir bloğu bayanlara ait havalandırmanın nihayetinde olan abdesthane ve mutfak kısmı ile komşu olarak tertip edilmişti. Aynı şekilde burada da mutfak ve beş adet tuvalet vardı. Ana blokta ise 3 adet koğuş mevcuttu. Ana blokla birleşik diğer kısım ise

“**müebbed kürek ve idam cezası ile mahkum olanların kısmı**” olarak belirtilmişti. Burada bulunan 4 koğuşun 3’ünün havalandırma bağlantısı planlanmışken merkezde bulunan infaz koruma memuru odalarına yakın koğuş ise “**cami-i şerif**” olarak yazılmıştı. Bu koğuşlarında diğer koğuşlar gibi merkez bahçeye bitişik blokta olan kısmında beş adet tuvalet ve mutfak yer almıştı.

Son olarak merkezde yer alan ve altıgen şeklinde düzenlenen kısım memurlara aitti. “**İnfaz ve koruma memurları odası**” olan bu kısımların tüm koğuş ve havalandırmalara bağlantı kapısı vardı. Merkezde bulunan bu odaların ortasında merdivenle yukarı çıkılan bir gözetleme kulesi olduğu anlaşılmaktadır. Burada dikkat çeken bir nokta koğuşlara ulaşmak için tek yer havalandırma kapılarıydı. İç bağlantı noktası düzenlenmemişti. Cezaevlerinde “**malta**” olarak tabir edilen bir koridor yoktu. Koridor sadece idari kısmın olduğu binada mevcuttu. İki boyutlu bu plandan başka bir de hapishanenin dış yüzünü gösteren bir çizim yapılmıştı. Hiç şüphe yok ki Türk-İslam sanatının bariz örnekleri görünmekteydi.

Görüldüğü üzere dönemin şartlarına göre oldukça iyi tasarlanmış bu cezaevi planında hasta koğuşları, doktor odası, eczane, hamam ve imalathaneler ayrı ayrı düzenlenmişti. Bu planda suç gruplarına göre bir ayırım düşünülmemişti. Buna rağmen suç süreleri dikkate alınarak blok düzeni buna göre inşa edilmişti. Tutuklular için günümüzdeki gibi ayrı bir koğuş yapılması hedeflenmişti.

İç Huzura Giden Yolda Olayları Kişiselleştirmemek

Nurgül AÇIKGÖZ

İnegöl Denetimli Serbestlik
Müdürlüğü
Psikolog

Eski zamanlarda bir adam Buda'ya saldırganca davranır. Buda tepki göstermez. Etrafındakiler neden tepkisiz kaldığını sorduklarında Buda onlara bir soruyla karşılık verir: "Biri size bir hediye verdiğinde ve siz onu almayı reddettiğinizde hediye kimde kalır?"

Günlük hayatımızda karşılaştığımız pek çok durum tepkilerimiz ve duygusal dengemiz üzerinde etkili olabilir. Trafikte birinin bize yol vermemesi, iş yerinde eleştirilmek ya da bir arkadaşımızın beklediğimiz mesajı atmaması gibi basit olaylar bile kişisel algılandığında negatif duygusal tepkiler doğurabilir.

Kişisel algılamanın temelinde, insanın kendine yönelik hassasiyeti ve başkalarının onayına olan ihtiyacı yatar. Bu durum özellikle çocuklukta geliştirilen savunma mekanizmalarıyla ve yetiştirilme biçimiyle bağlantılıdır. İnsanlar, eleştirilerden veya olumsuz deneyimlerden kendilerine bir pay çıkararak kendilerini korumaya çalışırlar. Oysaki çevremizdeki insanların davranışları çoğunlukla onların kendi deneyimlerinden, duygusal durumlarından ve geçmişlerinden kaynaklanır.

Bir başkasının öfkeli bir şekilde tepki vermesi o anki ruh halinden kaynaklanabilir ve bizimle doğrudan ilişkisi olmayabilir. Arkadaşımızın mesajımıza dönmemesi bizi umursamadığı anlamına gelmeyeceği gibi başka birisiyle planlar yapması da bizi yok saydığı anlamına gelmeyebilir.

“İyi niyetli tanıdıklarımız bile bize karşı hak etmediğimiz biçimde gergin, sinirli, agresif davranışlarda bulunabilirler. Hatta bize olmadık tepkiler verebilir ve bizi eleştirebilirler. Bu durumda ön yargıyla yaklaşmamalıyız zira karşımızdaki zor dönemden geçiyor olabilir ya da öz güveninde düşüş yaşamış olabilir.

Olayları Kişisel Algılamamayı Nasıl Öğrenebiliriz?

Olumsuz bir sözle veya davranışla karşılaştığımızda hemen tepki vermek yerine kendimize şu soruları yöneltebiliriz:

Bu davranışın ne kadarı karşımdaki insanla ilgili? Bu davranışın ne kadarı gerçekten benimle ilgili? Bu davranışa kendi değer ve normuma uyacak şekilde nasıl davranıp karşılık verebilirim? Bu üç soruyu kendimize sorduğumuzda gereksiz yere kişisel algılamaktan vazgeçebiliriz. Peki, neler yapabiliriz?

- 1. Kendinize Odaklanın:** Başkalarının düşüncelerinden ve eylemlerinden çok kendi değerlerinize ve duygusal durumunuza odaklanın. Kendinizi tanımak ve duygusal ihtiyaçlarınızı anlamak başkalarının davranışlarına daha az bağımlı olmanızı sağlar.
- 2. Başkasının Perspektifinden Bakmaya Çalışın:** Karşınızdaki kişinin davranışlarını ve duygularını anlamaya çalışmak olayları daha objektif bir şekilde değerlendirebilmenizi sağlar. Kendi düşünce ve duygularınızı bir kenara bırakarak başkalarının içinde bulunduğu durumu anlamak kişisel algılamayı azaltır.
- 3. Eleştiriyi Yapıcı Hale Getirin:** Eleştirilerle karşılaştığımızda bunları kişisel bir saldırı olarak görmek yerine kendinizi geliştirmeniz için bir fırsat olarak değerlendirin. Bu durum eleştirilerin size zarar vermesi yerine size katkı sağlamasına yardımcı olur.
- 4. Duygusal Mesafeler Koyun:** Olaylara ve insanlara duygusal olarak mesafe koymayı öğrenmek duygusal dalgalanmalardan korunmanızı sağlar. Bu mesafe olayları daha sağlıklı ve objektif bir şekilde değerlendirmenizi sağlar.

“ Çevremizdeki insanların davranışları çoğunlukla onların kendi deneyimlerinden, duygusal durumlarından ve geçmişlerinden kaynaklanır.

Olayları kişisel algılamamak hem zihinsel hem de duygusal sağlığımız için güçlü bir koruma sağlar. Başkalarının davranışlarının bizimle ilgili olmadığını kabul etmek daha huzurlu, sakin ve dengeli bir yaşam sürmemizi sağlar. Olaylara kişisel yaklaşmadığımızda duygusal anlamda daha özgür olur daha sağlıklı ilişkiler kurar ve hayatın getirdiği zorluklarla başa çıkmada daha güçlü hale geliriz. Gerçekten de iyi niyetli tanıdıklarımız bile bazen bize karşı en hak etmediğimiz biçimde gergin, sinirli, agresif davranışlarda bulunabilirler. Hatta bize olmadık tepkiler verebilir ve bizi eleştirebilirler. Bu durumda ön yargıyla yaklaşmamalıyız zira karşınızdaki zor dönemden geçiyor olabilir ya da öz güveninde düşüş yaşamış olabilir. Bu durumu yanlış ve kişisel algılamak hem bize hem karşınızdakine olumsuz etkilere sebep olabilir. Yani yalnızca kendimiz için değil onların iyiliği için de olayları kişisel algılamamalıyız.

Sonuç olarak karşınızdaki insanın nasıl davrandığı bizimle değil kendisiyle alakalıdır. Ama bu davranışları nasıl karşıladığımız kendimizle ilgili bilgiler verir. “Önemli olan sana ne sıfatlarla seslendikleri değil senin hangi sıfatlara karşılık verdiğindir.”

KAYIP VE YAS SONRASI YENİDEN BAŞLAMAK

Sümeyya BULUT

Muş E Tipi Kapalı Ceza
İnfaz Kurumu
Psikolog

Hepimiz yaşamımız boyunca sayısız sorun ve olayla karşılaşmaktayız ve farklı farklı şekillerde bu olay veya sorunlarla baş etmekteyiz. Tabii karşılaşılan bu durumlardan bazıları yaşamımızı belirgin bir şekilde etkilemektedir. Sevdiğimiz birinin ölümü de bu durumlardan biridir. Kayıp konusunda yakın bir ilişkinin sona ermesi, değer verilen ve sevilen bir kişinin kaybı, iş kaybı, organ kaybı ve bazı değerlerin kaybı verilebilecek örneklerden bazılarıdır. Kavramsal çerçevede yas, bir kaybın ardından meydana gelen şiddetli ve uzun süreli acı veren bir durum olarak tanımlanmaktadır. Yasın en yaygın tanımını yapacak olursak; değer verilen ve sevilen bir kişinin ölümünün ardından kayıp yaşayan bireylerin verdiği davranışsal, bilişsel ve duygusal tepkilerdir.

Ölüm, insanlığın bilinç kazandığı andan itibaren anlamaya çalıştığı sonluluğunun farkında oluşu, kişiye en acı veren somut kayıptır ve sonucunda yas tutulur. Her bireyin yas tutma şekli farklıdır. Bu farklılığı genellikle önceki yaşam deneyimleri, kaybedilen kişinin yas tutan kişi için anlamı, kaybın şekli, beklenip beklenmediği, kaybı yaşayan kişinin kayıptan önceki psikolojik durumu gibi unsurlar belirler.

“ Her duygunun her hikâyenin bir sona ihtiyacı olduğu gibi her gidenin de bir vedaya ihtiyacı vardır. Vedalar her ne kadar acıtıcı olsa da bir bütünlük ve tamamlanmışlık hissi verir.

Bundan yaklaşık 40-50 yıl önce Kübler-Ross, **“Ölüm ve Ölmek Üzerine”** adlı kitabında yer alan bu beş aşamalı modeli ölüm üzerinde çalışmış olsa da bu model günümüzde artık sadece ölüm karşısındaki tutum için değil hayatta başa gelen önemli her tür değişiklik için uygulanmaktadır. Teorik olarak ortaya koyulmuş olan bu evreler pratikte yas tutma sürecimizde verdiğimiz tepkilere ne kadar benziyor değil mi? Aslında bu aşamaları bilen biri yas sürecinde bu aşamaları takip ederek, her anı yaşayarak daha çabuk kabullenme aşamasına gelebilir. Tabii bu evreler sırası ile yaşanacak diye bir durum yoktur.

Meselâ, bir kişi inkâr evresini yaşamadan öfke evresine de geçebilir ya da öfke evresini hiç yaşamayabilir. Bu gibi durumların yaşanması muhtemeldir çünkü daha önce de belirttiğimiz gibi her bireyin yas süreci kendine özgüdür, biriciktir.

Yas süreci yaşanması gereken bir durumdur. Her bireyin gidenin ardından yas tutmaya, vedalaşmaya ihtiyacı vardır. Yas süreci gidene unutmak anlamına gelmemelidir. Bazen giden kişinin varlığı elinizi kalbinize götürdüğünüzde verdiği huzur, bazen yarım bıraktığınız bir filmin devamı bazen de sonunun acıtıcı olduğunu bildiğiniz bir kitabı bitirmeye çalışmaktır. Hiçbir şey

yarım kalmaz, evrendeki her şeyin bir başlangıcı olduğu gibi bir sonunun olduğu da unutulmamalıdır. Her duygunun her filmin her hikâyenin bir sona ihtiyacı olduğu gibi her gidenin de bir vedaya ihtiyacı vardır. Vedalar her ne kadar acıtıcı olsa da bir bütünlük ve tamamlanmışlık hissi verir ve yeni başlangıçlara yeni kazanımlara yeniden hayata katılmaya kapı açar.

Ölümlle başa çıkmada en çok bilinen teori 5 evreden oluşan Kübler-Ross modelidir. Kayba verilen tepkilerin yeni duruma uyum sağlama ya kadar aşamalar halinde ilerlediğini belirten Kübler-Ross’a göre yas sürecinin içerdiği beş temel aşama vardır ve bu aşamalar şu şekildedir:

- 1. Evre (inkâr):** Bu evre, ölüm çok yakın bir zamanda gerçekleşmesine rağmen onun inkâr edilmesidir. İnkârın temelinde egonun savunmacı bir tutum sergilemesi yatmaktadır. Bu ilk aşama şok edici duruma alışabilmek için organizmanın verdiği bir koruyucu tepki olarak bireye zaman kazandırması açısından yararlıdır.
- 2. Evre (öfke):** Öfke herhangi bir zor durum karşısında meydana gelen bir histir. Bu evrede birey ölen yakınına karşı öfkelenebilir. En bilinen soru *“Neden ben?”* sorusudur.
- 3. Evre (pazarlık):** Bu evrede *“Madem olmuş bari şöyle yapayım da durum biraz olsun iyiye döner.”*, *“Olan olmuş ama bir çıkış yolu belki var.”* tarzı düşünceler ve eylemler insana eşlik eder. Genellikle bu evrede kişi yaratıcı ile bir anlaşma yapma çabasına girer. Örneğin, ibadet etmiyorsa ibadetlerini yerine getirmeye çalışır ya da ibadet ediyorsa bunu sıklaştırır.
- 4. Evre (depresyon):** Bu evrede kişi kaybın farkına varmıştı ve bundan dolayı kişiye büyük bir çökkünlük hâkim olmaya başlamıştır. Hayattan soyutlanma, hiçbir şey yapmak istememe, kayıtsızlık hali gibi belirtiler görülür.
- 5. Evre (kabullenme):** Son evredir. Kaybı kabullenen kişi artık normal hayatına devam etmeye başlar.

Kaynaklar

- Weiss R. S. (2001) Grief, bonds and relationships. In Handbook of Bereavement Research: Consequences, Coping, and Care, (Eds MS Stroebe, RO Hansson, W Stroebe and H Schut): 26-30. Washington, DC, American Psychological Association
- Gören, A.B.(2016). Engelli Çocuğa Sahip Annelerde Yas Süreci. Cumhuriyet İlahiyat Dergisi, 20(1), 225-244

EMİR BAYINDIR KÜMBETİ

Bitlis'in Ahlat ilçesindeki Selçuklu Mezarlığı'nın hemen yanında yer alan bu kümbet, Akkoyunlu Hükümdarı Uzun Hasan'ın torunu, Rüstem Bey'in oğlu Bayındır Bey için yaptırılmıştır.

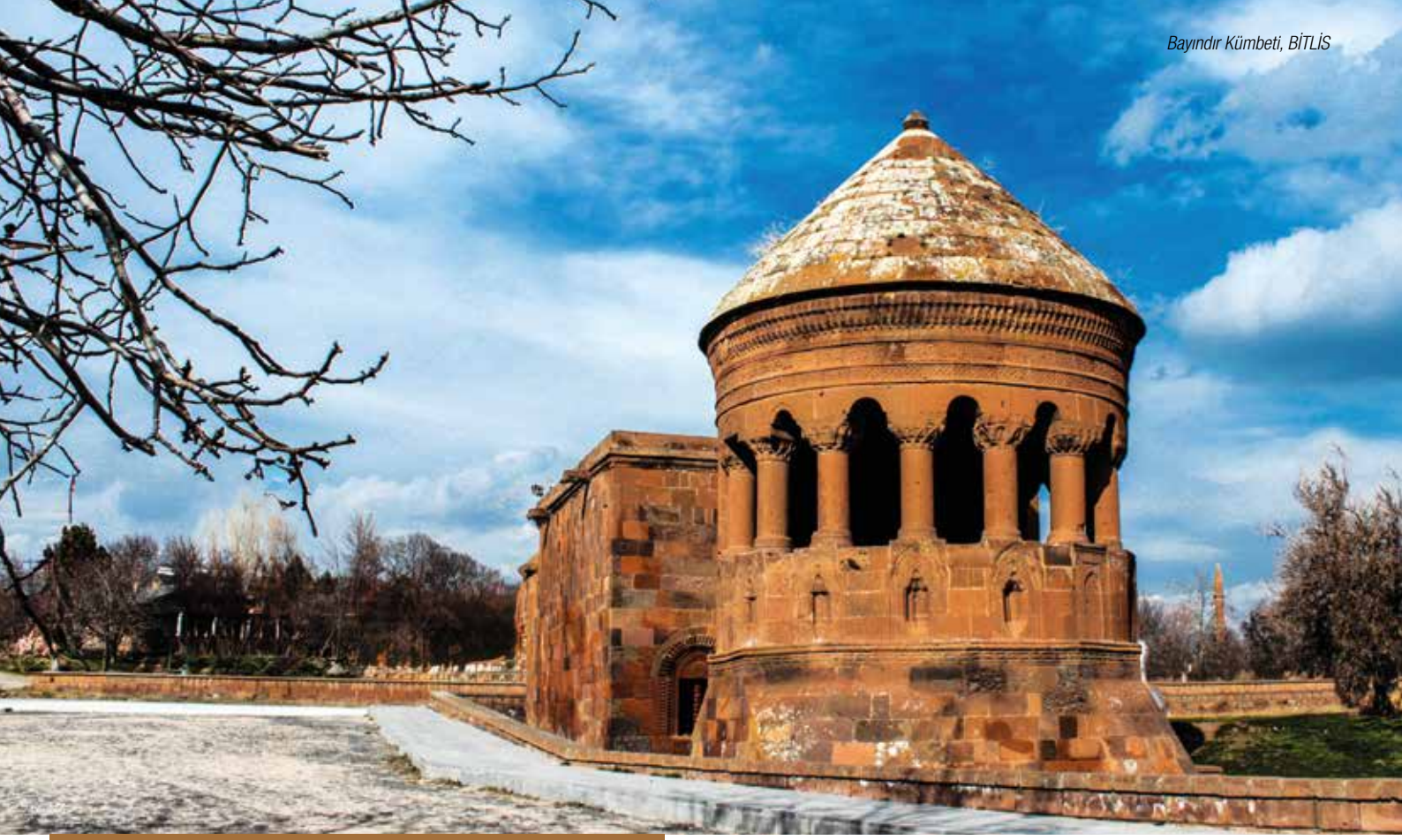
Cesim ŞEKER

Ahlat T Tipi Kapalı Ceza
İnfaz Kurumu
İnfaz ve Koruma Memuru

“Çevresindeki sekiz sütun sebebiyle halk arasında “Parmaklıklı Kümbet” adıyla da anılan yapının hemen yanında 1477 yılında Bayındır Bey tarafından yaptırılan mescit yer almaktadır.

Bir Fotoğraf Bir Hikâye

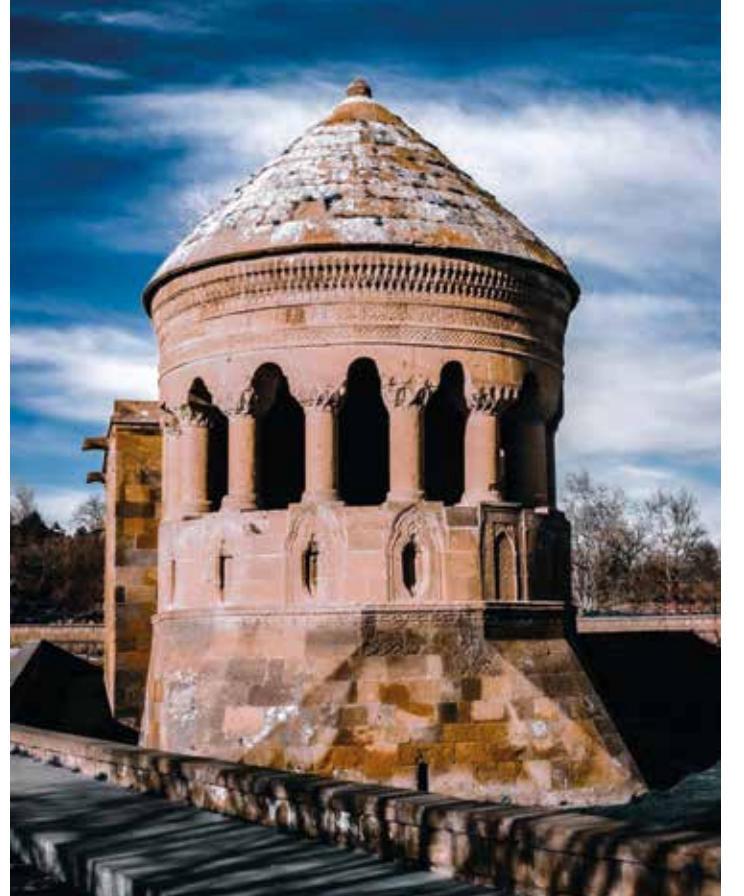
Bayındır Kümbeti, BİTLİS

Bayındır Kümbeti, mimari yapısı ile Ahlat kümbetleri arasında önemli bir yer edinmiş ve Ahlat'ın simgesi haline gelmiştir. Kümbetin zarif mimarisi Ahlat mimarlarının 15. yüzyılda sanatlarının zirvesinde şaheserini yaptıklarını göstermektedir. Çevresindeki sekiz sütun sebebiyle halk arasında “Parmaklıklık Kümbet” adıyla da anılan yapının hemen yanında 1477 yılında Bayındır Bey tarafından yaptırılan mescit yer almaktadır.

Kümbetin üst tarafında yapıyı çepeçevre dolanan kitabede Bayındır Bey'in 886 Ramazan'ında (Kasım 1481) öldüğü belirtilmiş ve ünvanları ile hayati anlatılmıştır. Bayındır Bey'in ölümü üzerine eşi Şah Selime Hatun tarafından yaptırılan kümbetin mimarının mescidin yan duvarında kitabesi bulunan Baba Can olduğu düşünülmektedir.

İçten kubbe örtülü gövdenin üstünde konik bir külâh yer alır. Gövdede geometrik süslemenin hâkim olduğu bordürler, kuşaklar ve nişler taş işçiliğini güçlü kılmaktadır. Dıştaki geometrik ve bitkisel süslemeye paralel olarak yarı açık iç mekânda da özellikle mihrap nişi ve duvarlarda yer alan bezemeler dikkat çekecek zenginliktedir.

Ülkemizin Renkli Kuşları

Kuşların 160 milyon yıl
öncesinde de dünyamızda var
olduğunu biliyor muydunuz?
Peki, kutuplar da dâhil
neredeyse her coğrafyada
yaşayabildiklerini?

Evet,
2 gram
ağırlık, 5 cm
uzunluktan 30 kg
ağırlık, 4 metre kanat
açıklığına sahip olanlarına,
uçmaya üşenenlerinden saatte
380 km'lik hıza ulaşabilenlerine, bir
ömür küçük bir koruda yaşayanları-
ndan hiç durmadan 12.000 km'lik mesafe-
lere uçanlarına kadar kuşlar dünyanın en ilgi
çekici canlılarındandır.

Halen kuşlar hakkında yeni şeyler öğrenmeye devam ederken **ülkemizin de onlar için ne kadar önemli bir yuva olduğunu her geçen gün görüyoruz ve anlıyoruz**. Artık bir kısmı yıl boyu bizimle bir kısmı da belirli sürelerde misafirimiz olan 464'ü fotoğraflanmış 501 kuş türünün ülkemizde görülebildiğini biliyoruz.

'**Ülkemiz coğrafyasında görülen kuş türlerinin genel görünüş özellikleri nasıldır?**' diye sorsak büyük bir oranda renksiz, gri, kahverengi gibi cevaplar alabiliriz. "**Bunu nereden biliyorsunuz?**" dersiniz uzun yıllardır ilgilendiğim yaban hayat fotoğrafçılığında fotoğrafladığım kuşların görüntülerini izleyicilerle paylaştığımda genel olarak şu iki soru çok sıklıkla sorulur; "**Bu kuş Türkiye'de var mı?**" ya da "**Bu kuşu Türkiye'de mi fotoğrafladınız?**" aslında bu soruların sorulmasında haklılık payı var. Özellikle çevremizde sıklıkla ve kolayca görülebilen **serçe, güvercin** gibi kuş türlerinin aklımızda bıraktığı görüntü "**ülkemiz-**

Yalıçapkını

Serkan MUTAN

Ankara Batı Denetimli
Serbestlik Müdürlüğü
Psikolog

Doğa Fotoğrafçılığı

Bıyıklı Baştankara

Dikkuyruk

Çamurcun

Arıkuşu

Kamufraj ustalığı olan kuşların sayısı azımsanmayacak kadar çoktur. Ancak son olarak bu örneklerde adını anmazsam sizi sert bakışları ile korkutabilecek bir kuşu daha paylaşmak istiyorum. Ülkemizdeki doğaseverler arasında adı “pala” olarak da bilinen **bıyıklı baştankara**. O siyah bıyıkları olmasa onu gövdesi ile aynı renkteki sazlıklar arasında görmek imkânsıza yakındır. Neyse ki hiç susmayan ötüşü onu görmemizi kolaylaştırıyor. Ancak ülkemizde tüm kuş türlerinin bu gizlenme davranışlarına ve renk özelliklerine sahip olduğunu söylemek doğru olmaz. Örneğin, ülkemizde bulunan birçok kuş türü de can alıcı renkleri ile şaşırtıcı güzelliklere sahiptir. Göllerin, sessiz ve sakin yüzüşleri ile nadir ördeklerden **dikkuyruk adlı ördek** ilk olarak mavi gagası ile hemen dikkatinizi çekecektir.

Kaşıkga ve **çamurcun** ördeklerinde ise renklerin uyumu göz alıcıdır. Mavi renk ararsanız onu en güzel taşıyanlardan birisi de **mavi baştankaradır**. Kızıl renkte ise en sevimli kuşlar arasında ilk sıralardaki yerini her zaman koruyan kızılgerdan akla gelir. Onunla parkta, bahçede, ormanda, her yerde karşılaşabilirsiniz. Biraz sessiz ve hareketsiz kalarak doğayı izlemeniz onu görebilmek için yeterlidir. Cesaretli kişiliği ve sevimliliği ile mutlaka size görünecektir.

Biraz daha canlı ve farklı renklere sahip kuşlar yok mu dersiniz o zaman mutlaka **arıkuşunu** görmelisiniz. Özellikle arıkuşu sanki bütün renkleri üzerinde barındıran bir gökkuşağı gibidir. Hızlı uçuşları ile görüntülenmesi zor bir tür olan arıkuşu belki de en renkli kuşlar denince ilk akla gelen kuş türüdür.

Adları sayılabilecek, çok sayıda rengi üzerinde barındıran daha birçok kuş türü ülkemizde mevcut ancak bir tanesinden özellikle bahsetmek istiyorum. Gövdesindeki turuncu tüyleri, sırt ve başındaki mavi ve yeşilin eşsiz bir şekilde bir araya gelmesi ile izleyene renk oyunları yapan **yalıçapkını** kuşu. Mavi bir ışık ile çizgi çizer gibi uçan bu kuş, yıl boyunca küçük balıkları içerisinde barındıran tüm sulak alanlarda görülebilir. Son olarak banyo yapan kızkuşuna bir göz atalım. Uçarken siyah beyaz görünen bu kuşun aslında ne kadar çok renge sahip olduğunu görebilmek çok heyecan verici.

Elbette ki doğamızın bu kanatlı güzelliklerine çok daha fazla örnek verilebilir. Sadece siyah renge sahip olduğu düşünülen kargaların daha dikkatli incelendiğinde mavinin tonlarını harika bir uyum ile üzerinde taşıdığını yine genelde siyah olarak bilinen sığırcıkların onlarca renge sahip olabildiğini gördüğümüzde gökyüzünün sadece mavi olmadığını siz de fark edeceksiniz.

deki kuşların çok da renkli olmadığı” düşüncesine sahip olmamıza neden olur. Bir diğer neden de kuşlara fazla yaklaşma imkânımızın olmaması ya da yaklaşıp da onları göremememizdir. Çünkü bir kısım kuş türünün buldukları çevrede gizlenme becerileri çok yüksektir. Örneğin, bulunduğu yerlerde farklı isimlerle de bilinen **çulluk** kahverenginin farklı tonlarına sahiptir. Bir çulluğu toprak üzerinde ya da kuru yapraklar arasındayken görmek neredeyse imkânsızdır. Av kuşları arasında sayılan bu kuş için böylesi renklere sahip olmak hem yırtıcı hayvanlardan hem de avcılardan kurtulabilmek için hayati bir özelliktir. Ya da ağaç gövdelerinin renklerine sahip ve hareketsiz beklemedeki ustalıkları ile ünlü baykuşlardan kulaklı orman baykuşu ya da İshak kuşunu görmek istiyorsanız çok fazla şansa ihtiyacınız var demektir (sizi çok daha önce görmemesi şartı ile). Biz yaban hayat fotoğrafçıları için bile onun bulunduğu ağacı bildiğimiz koşullarda dahi ağacın hangi dalında olduğunu bulabilmek çok zor bir uğraş haline gelebilmektedir.

AKREPLER

Akrepler, milyonlarca yıldır yeryüzünde var olan ve her detayıyla yaratılışın mucizelerini gözler önüne seren, zorlu doğa şartlarına karşı hayatta kalmayı başarmış güçlü avcılardır. Dünyanın hemen her köşesinde bulunabilen bu zırhlı canlılar, zehirli kuyrukları ve sert dış iskeletleriyle bilinir. Akreplerin yaratılışındaki bu benzersiz özellikler, onların hem avcı hem de savunmacı olarak doğanın dengesinde önemli bir rol üstlenmelerini sağlar. Bu yaratıkların gövdelerindeki uyum ve dayanıklılık hayranlık uyandırıcıdır.

Görünüş ve Yapı

Akreplerin dış görünüşü mühendislik harikası olarak tezahür etmektedir. Güçlü kısıkaçları, ince uzun vücutları ve zehirli iğneye sahip kuyrukları onları doğada avlarını yakalamak ve düşmanlarından korunmak için mükemmel birer avcı yapar. Yaratıcı, bu hayvanları her türlü çevresel faktöre dayanabilecek şekilde donatmıştır. Akreplerin vücutları, zırh gibi sert bir dış iskeletle kaplıdır. Bu yapı, onları sert doğa koşullarına karşı korur ve onların sıvı kaybını minimize ederek kurak ortamlarda bile yaşamlarını sürdürebilmelerini sağlar.

Ersin KAYA

Ereğli (Konya) T Tipi
Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
İnfaz ve Koruma Memuru

Akreplerin en bilinen özelliği, kuyruklarının ucunda bulunan zehirli iğnelidir. Bu iğneyi, avlarını etkisiz hale getirmek veya kendilerini savunmak için kullanırlar. Akrep zehri, türlere göre farklı etkilere sahiptir. Bazı türler insan için tehlikeli olabilirken bazıları sadece küçük avlarını etkisiz hale getirecek kadar güçlüdür. Yaratan her akrebe türüne özgü bir savunma ve avlanma sistemi bahşetmiştir.

Akreplerin Çeşitleri

Dünyada 2000'den fazla akrep türü bulunmaktadır ve her biri yaşadıkları ortamın zorluklarına karşı özel yeteneklerle donatılmıştır.

İşte bazı ilginç ve en bilinen akrep türleri:

1. İmparator Akrep (Pandinus imperator): Dünyanın en büyük akreplerinden biridir. Yaklaşık 20 santimetre uzunluğa ulaşabilir. Zehri insanlar için tehlikeli değildir. Genellikle Afrika'nın tropikal ormanlarında bulunur ve gece aktif bir avcıdır. Devasa boyutlarına rağmen oldukça sakin ve sosyal bir türdür.

2. Sarı Kalın Kuyruklu Akrep (Androctonus australis): Afrika ve Orta Doğu'nun çöl bölgelerinde yaşayan bu akrep oldukça güçlü bir zehire sahiptir ve insanlar için ölümcül olabilir. Zehri sinir sistemini etkiler ve ciddi tıbbi müdahale gerektirebilir.

3. Bark Akrep (Centruroides sculpturatus): Kuzey Amerika'da yaygın olan bu küçük akrep, zehriyle ünlüdür. Özellikle sıcak bölgelerde yaşayan bu tür, küçük boyutuna rağmen oldukça tehlikelidir. Zehri merkezi sinir sistemi üzerinde etkili olur ve alerjik reaksiyon yaratabilir.

4. Kara Akrep (Heterometrus): Güney Asya'da bulunan bu tür oldukça büyük kısıkaçlara sahiptir ve daha çok kısıkaç gücüyle avını etkisiz hale getirir. Zehri çok güçlü olmamasına rağmen kısıkaçlarının gücü nedeniyle avları üzerinde oldukça etkilidir.

Avlanma ve Savunma

Akrepler, gece aktif olan yırtıcılardır ve karanlıkta avlarını bulabilmek için son derece hassas duylara sahiptir. Kısıkaçlarıyla avlarını yakalarken zehirli iğneleriyle onları felç ederler. Akreplerin zehri, avlarına anında etki ederek onları hızla etkisiz hale getirir. Avları genellikle böcekler, küçük omurgasızlar ve bazen de küçük kemirgenlerdir. Her akrep türü, yaşadığı çevrenin koşullarına uyum sağlayacak şekilde yaratılmıştır.

Akreplerin Yaratılışındaki İbret Verici Özellikler

Akreplerin yaratılışındaki her detay, Allah'ın yaratma kudretini ve doğanın incelikle dengelenmiş yapısını gözler önüne sermektedir. Bu canlılar en zorlu ortam koşullarında bile hayatta kalabilmek için yaratılmışlardır.

Akrepler, ısınmış taşların altına saklanarak aşırı sıcaklardan korunur, geceleri aktif hale geleerek serin ortamlarda avlanırlar, uzun yaşam döngüleriyle de dikkat çekerler. Birçok akrep türü, birkaç yıl yaşar ve yaşamları boyunca defalarca kabuk değiştirirler. Yaratıcı, bu canlılara kendilerini yenileyebilme ve çevrelerine uyum sağlayabilme yeteneği bahşetmiştir. Yavrularını doğrudan taşır ve onları ilk aşamada korur, bu da akreplerin anne koruma içgüdülerini gözler önüne serer. Akreplerin yaratılışlarındaki savunma mekanizmaları da oldukça etkileyicidir. Tehlike anında hızla kuyruklarını kaldırarak savunma pozisyonuna geçerler. Akreplerin dış iskeletleri onları yırtıcılardan korur. Ayrıca zehirli iğneleri de düşmanlarına karşı en büyük savunma silahlarıdır.

**Türkiye
Milli
Paralimpik
Komitesi**

100. Yılında Paralimpik Rekor

Ferhat ÇELİKER

Van Denetimli Serbestlik
Müdürlüğü
Öğretmen

İkinci Dünya Savaşı sonrası savaştan fiziksel olarak zarar gören asker ve siviller için İngiltere'deki Stoke Mandeville Hastanesi'nde Sir Ludwing Guttmann öncülüğünde rehabilitasyon programı başlatılmıştır. Bu program kapsamında sporun hem fiziksel hem de ruhsal iyileştirici gücü ön plana çıkmıştır. Yapılan bu sportif organizasyonlar günden güne bilinir hale gelmiş ve Paralimpik Olimpiyatı'nın temellerini oluşturmuştur.

Paralimpik kelimesi, İngilizce paralyzed (*engelli*) ile olimpik kelimelerinin birleşimiyle oluşturulmuştur. Paralimpik oyunları sporun insan psikolojisi üzerindeki olumlu etkilerine en güzel örneklerdendir. Sporcular engelli durumlarını hiç düşünmeden vermiş oldukları mücadeleyle biz buradayız, bizleri görün, bizler de yapabiliriz mesajını vermektedir.

İlk resmi paralimpik oyunları Roma'da 1960 yılında organize edilmiştir. 23 ülkeden 400 sporcunun katılımıyla organize edilen oyunlar, paralimpik hareketin uluslararası alanda tanınmasını sağlamıştır. 1988 Seul Paralimpik Oyunları'nın, 1988 Seul Olimpiyatı sonrasında aynı şehirde hem de aynı tesislerde düzenlenmesi sonraki olimpiyat oyunlarına da örnek olmuştur. Bu durum paralimpik oyunları için dönüm noktası olmuştur. Paralimpik oyunların olimpiyatlardan hemen sonra yapılması oyunlarının dünya genelinde daha fazla ilgi görmesinin yanı sıra engelli sporcuların da geniş kitlelerce tanınmasına olanak tanımıştır. Günümüzde tıpkı Seul'de olduğu gibi paralimpik oyunları olimpiyat oyunları ile aynı yılda aynı şehirde ve aynı tesislerde gerçekleştirilir.

Türkiye'den 94 Milli Sporcu Katıldı

Türkiye ilk kez **1994 Barcelona** Paralimpik Oyunlarına tek sporcuyla katılmıştır. **Atlanta 1996**'ya kota alamayan Türkiye, **Sydney 2000**'de 1, **Atina 2004**'te 8, **Pekin 2008**'de 16, **Londra 2012**'de 67, **Rio 2016**'da 81 ve **Tokyo 2020**'de 87 paralimpik sporcuyla oyunlarda yer almıştır. Türkiye'nin engelli sporcularının yarıştığı en üst seviye paralimpik oyunlarına katılımı son 24 yılda 94 kat artmıştır. Engelli sporculara tanınan imkânlar sayesinde Türkiye'nin 2000 yılında 1 olan kota sayısı **Paris 2024**'te 94'e yükselmiştir. Paralimpik oyunlarında 2004'ten itibaren her organizasyonda kota sayısı artan Türkiye, 2024 Paris'te bu sayıyı yine yükselterek rekor sayıya ulaşmıştır.

Türkiye oyunlara 15 branşta katılmıştır. Golbol Kadın Milli Takımı ve Görme Engelli B1 Erkek Milli Futbol Takımı'nın yanı sıra atıcılık, eskrim, halter, kürek, masa tenisi, atletizm, tenis, triatlon, judo, okçuluk, tekvando, yüzme ve badminton olmak üzere toplam 94 milli sporcu 2024 Paris olimpiyatlarında yarışmıştır. Paris 2024 Paralimpik Olimpiyatlarında yarışan sporcuların 49'u kadın 45'i erkektir.

Türkiye adına rekor bir katılımı yarışılan 2024 Paris Paralimpik Olimpiyatları yine Türkiye adına rekor bir madalya kazanımıyla sonuçlanmıştır. Milli sporcularımızın başarıları ülkemiz adına bir gurur vesilesi olmuştur.

2024 Paris Paralimpik Olimpiyatlarında kazanılan başarının temelinde son yıllarda Spor Bakanlığımızın yapmış olduğu tesisleşme adımlarının ve engelli sporcularımızın

özverili çalışmaları yer almaktadır. Birçok açıdan tarihe geçen organizasyonda 6 altın madalyayla Rio 2016'daki 3 altın madalyayı 2 kat geçen Türkiye, Tokyo 2020'de kazandığı toplam madalya sayısını da neredeyse ikiye katlamış ve oyunları **28 madalyayla** tamamlamıştır.

Tekerlekli Sandalye Eskrimde İlk Madalya

2024 Paris Oyunları, birçok sporcumuzun ilk madalyasını kazandığı bir organizasyon olmuştur. S3 sınıfında 50 metre ve 200 metre serbestte kazanılan altın madalyalar, Türkiye'nin yüzme branşında olimpiyat ve paralimpik oyunlarında kazandığı ilk altın madalyalardır. **İbrahim Bölükbaşı** judoda Türkiye'nin ilk altın madalyasını kazanırken **Hakan Akkaya** tekerlekli sandalye eskrimde Türkiye'ye bu branştaki ilk madalyayı getirmiştir. **Aysel Önder** ise para atletizmde madalya kazanan ilk kadın sporcumuz olarak tarihe geçmiştir.

Kaynaklar: 1. Anadolu Ajansı 2. Gençlik ve Spor Bakanlığı 3. Türkiye Millî Paralimpik Komitesi

Türk Dünyası Geleneksel Göçebe Oyunları

E. Batuhan TANRIVERDİ

Ceza ve Tevkifleri Genel
Müdürlüğü
Memur

Türk Dünyası Geleneksel Göçebe Oyunları, adını Türklerin zengin tarihsel göçebe yaşam tarzından alarak kültürel mirasın ve geleneklerin modern dünyaya yansıtılmasına öncülük etmeyi hedeflemektedir. İlk olarak 2014 yılında Kırgızistan'da hayata geçirilen bu anlamlı organizasyon, 2016 ve 2018 yıllarında da aynı topraklarda devam etmiştir. 2020 yılı dünya genelinde yaşanan koronavirüs nedeniyle bu

oyunlara ara verilmiştir. Ancak 2022 yılında Türkiye'nin ev sahipliğinde düzenlenen oyunlar, Türk dünyasının en önemli kültürel ve sportif buluşmalarından biri olarak tekrar sahneye çıkmıştır. Bu yıl **beşincisi düzenlenen etkinlik Kazakistan'ın göz alıcı başkenti Astana'da** muazzam bir ihtişamla gerçekleşmiştir. Şehrin tarihi ve modern mimarisinin eşliğinde bu büyük organizasyon adeta bir kültür şölenine dönüşmüştür.

İki yılda bir gerçekleştirilen bu organizasyon, yalnızca spor yarışmalarını değil aynı zamanda Türk kültürünün derin köklerini ve kadim geleneklerini gün yüzüne çıkarmayı hedeflemektedir. Her bir etkinlik Türk dünyası halkları arasındaki kültürel bağları güçlendirirken geleneksel değerlerin modern çağla buluşmasına da öncülük etmektedir.

Astana'da Tarih Yeniden Canlandı

Astana'daki açılış töreni Türk tarihinin ihtişamını ve köklü mirasını gözler önüne seren görkemli bir etkinlik olmuştur. **Göktürk** teması etrafında şekillenen bu gösteride sahneye gerçek bozkurtların çıkarılması izleyenleri büyülemiştir. Türk mitolojisinin ve tarihinin önemli sembollerinden biri olan bozkurt, Türk dünyasının ortak kültürel değerlerine bir kez daha damga vurmuştur. Gösterinin devamında Türk tarihinin büyük liderleri ve önemli şahsiyetleri tanıtılmıştır. Bu bölümde **Bilge Kağan, Alparslan, Sultan Sencer, Timur, Fatih Sultan Mehmet ve Mustafa Kemal Atatürk** gibi figürler sahnede canlandırılmıştır. Her biri Türk milletinin tarih sahnesindeki rolünü ve dünya medeniyetine katkılarını temsil etmiştir.

Oyunların Kültürel ve Sportif Önemi

8 Eylül'de başlayan ve 13 Eylül'de sona eren Göçebe Oyunları yalnızca bir spor etkinliği olmanın ötesinde Türk dünyasının kültürel mirasını ve ortak değerlerini bir araya getiren büyük bir festival niteliğindedir. 100'den fazla ülkeden 4.000 sporcunun katıldığı bu dev organizasyon geleneksel Türk sporlarını dünya sahnesine taşımıştır. **Okçuluk, atlı cirit, güreş, atlı okçuluk ve mangala** gibi kadim spor dallarının yarışmaları hem sporcular hem de izleyiciler için unutulmaz anlar sunmuştur. Bu

sporlar yalnızca fiziksel bir mücadelenin ötesinde Türk halklarının tarih boyunca geliştirdiği strateji, dayanıklılık ve mücadele ruhunun bir yansıması olarak kabul edilmektedir.

Göçebe Oyunları'nın bu yılki teması, "**Büyük Bozkırda Buluşma**" olarak belirlenmiştir. "**Büyük Bozkırda Buluşma**" teması, Türk dünyasının zengin kültürel ve tarihsel mirasını yansıtan aynı zamanda doğal güzellikleri ve bozkırın sembolik anlamını vurgulayan bir ifadedir. **Bu tema Türk milletinin köklerine, geleneklerine ve tarihine olan bağlılığını pekiştirirken göçebe yaşam tarzının dinamiklerini ve bozkırın sunduğu özgürlüğü simgeler.**

Katılımcı sporcuların ve izleyicilerin çoğu, bu oyunların yalnızca bir yarışma olmadığını aynı zamanda Türk dünyasının kültürel mirasının korunması ve genç nesillere aktarılması için önemli bir araç olarak kabul ettiklerini ifade etmiştir.

Uluslararası Katılım ve İlgi

Bu yılki oyunlara katılan 100'den fazla ülke, etkinliğin uluslararası bir boyut kazandığını ve yalnızca Türk dünyası için değil tüm dünya için önemli bir platform haline geldiğini göstermiştir. Katılımcı ülkeler yalnızca **Türk devletleriyle sınırlı kalmayıp Asya, Avrupa, Afrika ve Amerika'dan gelen sporcularla geniş bir coğrafyayı kapsamıştır.** Bu uluslararası katılım, Türk kültürünün ve ata sporlarının dünya çapında ilgi

görmesini sağlamıştır. Hem Astana'da bulunan izleyicilerin hem de dünya genelinde bu oyunları televizyon ve dijital platformlar üzerinden takip eden milyonlarca kişinin ata sporlarına olan ilgisi de artmıştır. Bu etkinlik yalnızca Türk dünyasının bir kutlaması değil aynı zamanda evrensel değerlerin, barışın ve dostluğun simgesi haline gelmiştir.

Geleceğe Bir Miras

Göçebe Oyunları, Türk tarihinin bir yansıması olarak yalnızca fiziksel bir mücadele alanı değil aynı zamanda geçmişle geleceği buluşturan bir köprü niteliği taşımaktadır. Her yıl daha da büyüyen ve gelişen bu oyunlar, Türk milletinin tarih boyunca biriktirdiği kültürel ve sportif değerleri dünya sahnesine taşıyarak tüm insanlığa bırakılan bir miras değerindedir.

Kaynaklar

1. Türk Devletleri Teşkilatı Web sitesi
2. Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı Türksoy Web Sitesi
3. QHA Kırm Haber Ajansı

Trafikte Doğru Bilinen Yanlışlar Serisi – 2

Baycan ALTINGÜN

Nazilli E Tipi Kapalı
Ceza İnfaz Kurumu
İnfaz ve Koruma Başmemuru

Dergimizin bir önceki sayısında trafikte genel olarak doğru bildiğimiz ama gerçekte yanlış olan birkaç noktaya değinmiştik. Yazımızın ikinci kısmında bu aktif trafik yaşamında hayati önem taşıyan doğru bilinen yanlış bilgilere devam ediyoruz.

“Ambulanslar sadece içinde hasta/yaralı olduğu sürece geçiş üstünlüğüne sahiptir.”

Mevzuatta Acil sağlık aracı: “Ambulans ve acil sağlık hizmetlerinin sunumu esnasında ihtiyaç duyulan personel ve malzemeyi olay yerine en hızlı şekilde ulaştırmak veya olay yerinde acil sağlık hizmetlerini yürütmek üzere kullanılan kara, hava ve deniz araçlarıdır.” şeklinde tanımlanır. Tanımdan da anlaşılacağı gibi ambulanslar sadece hasta ya da yaralı taşırken değil olay yerine en hızlı bir şekilde ulaşmak için de geçiş üstünlüğüne sahip araçların ilk sırasında yer alır. Unutmayalım ilk yardım ve tıbbi tedaviye ihtiyacı olan kişinin hızlıca hastaneye götürülmesi ne kadar önemliyse hasta ve yaralının yanına hızlı bir şekilde gidilerek ilk müdahalenin gerçekleştirilmesi de o kadar önemlidir. Olay yerine giden bir ambulans için bazen bir dakika bir hayat kurtarmak demektir.

“Çok şeritli yollarda en hızlı araçlar en sol şeritten giderler.”

Günümüz trafiğinde artık neredeyse tek şeritli yollar kalmadı demek yanlış olmaz. Özellikle İstanbul, İzmir ve Ankara gibi büyük şehirlerde şehir içi ulaşımın daha kolay olması için çok şeritli çevre yolları ihtiyaçtan öte bir rol almıştır. Yoğun trafikte varacağımız yere bir an önce gitmek, trafik derdinden kurtulmak tüm sürücülerin ortak isteğidir. Çok şeritli yollarda, çevre yolları ya da ücretli otoyollarda en hızlı araçların en sol şeritten gitmesi gerektiği yaygın bir düşüncedir. Lakin bu bilgi trafiği tehlikeye sokan bir davranış olmakla birlikte trafik kanunu açısından da suç teşkil etmektedir. Trafik İdari Para Cezalarının 46/2-d maddesi “*Aksine bir işaret bulunmadıkça sürücülerin gidışı ayrılan en soldaki şeridi sürekli olarak işgal etmesi.*” şeklindedir. 2024 yılında binek araçlar için 1.506 TL, kamyon ve çekiciler için ise 6.439 TL idari para cezası ve 20 sürücü puan cezası bulunmaktadır. Çok şeritli yollarda aksine bir işaret bulunmadıkça sol şerit sadece sollama amaçlı kullanılmalı ve daimi olarak işgal edilmemelidir.

“Döner kavşaklarda geçiş üstünlüğü ana yollardan gelen araçlarındır.”

Artan araç sayıları ile birlikte mevcut yollar artık yetersiz kalmakta ve trafik yoğunluğu gün geçtikçe ulaşımı yavaşlatmaktadır. Özellikle trafikte akıcılığı sağlamak; gereksiz yere dur-kalk, duraklama vb. gibi hareketleri engelleyerek hem trafiğin akıcılığını artırır hem de yakıt ve zaman tasarrufu sağlar. Aktif trafiğin yoğun olduğu yerlerde döner kavşaklar bulunmaktadır. Döner kavşaklar dört yönden gelen trafiğin gereksiz yere duraklamadan trafik akışını sağlayan trafik unsurlarıdır. Fakat gerçek hayatta döner kavşak-

lardaki sürücülerin beklediğini ana yoldan gelen sürücülerin ise hız kesmeden yollarına devam ettiğini görmekteyiz. Özellikle birçok yolun kesiştiği ve akıllı döner kavşak olarak adlandırılan 3 şeritli döner kavşaklarda kavşak içinde bir araç yığılması oluşmaktadır. Bu olay döner kavşakların yapılışının doğasına aykırıdır.

Döner kavşaklarda kavşak içine gelen araç yol hakkına sahiptir. Kavşak boş olduğu takdirde ana yollardan gelen araçlar bekleme yapmadan dikkatli bir şekilde geçmelidir. Aksi takdirde kavşak içindeki yığılma ana yolları kapatarak trafiğin komple kilitlenmesine neden olur. Bu kural trafik adabı olmasının yanı sıra mevzuatta yazılı bir hüküm olup bu kurala uyulmaması durumunda Trafik İdari Para Cezalarının 53/1c ve 57/1-b maddelerine göre 2024 yılı için 690 TL idari para cezası ve 20 sürücü ceza puanı hükmü bulunmaktadır. Unutmayalım ki döner kavşaklarda yol hakkı döner kavşak içindeki sürücülerindir.

“Trafik ışıkları yoksa yol hakkı yayaların değil taşıt yolundaki araçlarındır.”

Trafikte her şey önce insan güvenliği içindir. Yapılan her çalışmanın, eklenen her yeni kuralın tek amacı aktif trafikteki yaya, şoför ve yolcular ile herhangi bir kazaya sebebiyet verilmeden güvenli bir trafik hayatı oluşturmaktır. Taşıt yolu üzerinde bulunan araçların çeşitli tür ve görevlerine göre geçiş hak ve üstünlükleri bulunmaktadır. Araçlar kendi aralarında bir kural

ve hiyerarşiye uyarak trafikte ilerlemektedirler. Lakin kara yolu üzerinde araçlar kadar yolları kullanan yayaların da hakkı bulunmaktadır. Hatta yayaların hakları çoğu zaman taşıtlara sunulan hakların önüne geçmektedir. Birçok kontrollü kavşakta yayalar için de trafik lambaları bulunmakta araçlar için var olan trafik lambaları ile senkronize olarak çalışan ışıklar, araç ve yaya geçiş sırasını belirlemektedir. Fakat her yaya yoluna bu ışıkları koymak mümkün olmamaktadır.

Yayalar için yollardan karşıya geçmek için tanzim edilmiş yaya yollarında ise levhalar bulunmaktadır. Bu levhalar trafik ışıkları ile aynı anlama gelmekte her daim yayalara geçiş önceliği sunmaktadır. Yaya yolu üzerinde bekleyen birisi olduğu zaman araç sürücüleri hem trafik adabından hem de kurallar gereği yol hakkını yayalara vermek zorundadır. Yazılı bir kural olduğu için ihlali durumunda ilgili mevzuatın 60/1-c maddesi gereğince sürücülere 2024 yılı için 690 TL idari para ve 10 sürücü ceza puanı uygulanmaktadır.

Kaynaklar

1. <https://www.trafik.gov.tr/kurumlar/trafik.gov.tr/03-Mevzuat/2024-yili-Trafik-Idari-Para-Ceza-Rehberi.pdf>

2. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?Mevzuat-No=10834&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

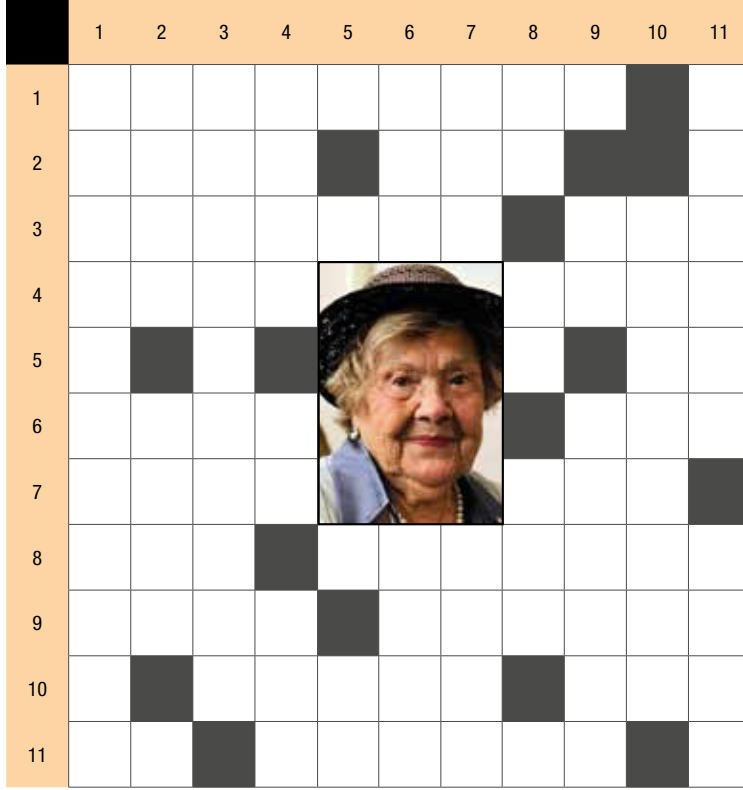

Mehmet VARNALI

Sincan 2. No.lu Yüksek
Güvenlikli Kapalı Ceza
İnfaz Kurumu
Uzman Öğretmen

Bulmaca

Kare Bulmaca

SOLDAN SAĞA

1. Geçtiğimiz ay hayatını kaybeden sümeroloji uzmanı, arkeolog (Muazzez)
2. Başka, öbür, öteki - Tellal çıkararak herkese duyurma, duyuru
3. Güvenlik örgütünün meslek aşamalarında üçüncü dereceye gelmiş polis görevlisi - Halk dilinde büyük erkek kardeş
4. Temel, ana - Armağan
5. Bir bağlaç
6. Bir ağırlık ölçüsü - Bulunulan yerden daha yüksekte olan düzlük
7. Sabahları esen hafif yel, sabah yeli - Genişin zıttı
8. Bir geyik türü - Sakarya ilimizde bir ilçe
9. Asya'da bir ülke - Hoş davranarak, iyilik yaparak gönül alma
10. Hoş olmayan - Ribonükleik asit
11. Yuva - Sıra sayısı

YUKARIDAN AŞAĞI

1. Mısır'da bir kent
2. Asya'da bir ülke - Yapıt
3. Osmanlı Devleti zamanında birçok büyük eser bırakmış olan mimarımız
4. Göze rengini veren tabaka - Mağara - Eski dilde ekmek
5. Derviş selamı
6. Kraliçe - Bir elementin bütün özelliklerini taşıyan en küçük parçası
7. Eskiden Bulgar krallarına verilen ünvan - Osmanlı zamanında yüksek sivil memurlara verilen bir ünvan
8. Türkü, şarkı - Bir şeyin ana ögesi - Ağacın gövdesinden çıkıp ayrılan kollardan, uzantılardan her biri
9. İsim - Futbolda başlama noktası
10. Bir kuş türü
11. Soyluluk - Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

Sarmal Bulmaca

1. Kur'an-ı Kerim'de bir sure
2. Yırtıcı bir balık türü
3. Çankırı'nın bir ilçesi
4. Gümüşhane'nin bir ilçesi
5. Osmanlı Devleti'nde öğretmen
6. Osmanlı Devleti'nde divan üyelerinden biri, tuğracı
7. Osmanlı Devleti'nde Adalet Bakanı
8. Psikoloji ve bilişsel bilimlerde duyuşsal bilginin alınması, yorumlanması, seçilmesi ve düzenlenmesi anlamına gelir
9. Başlangıcı geçmişin derinliklerinde bulunan, pek çok eskiye uzanan, öncesiz
10. Osmanlı Devleti'nde sancak yöneticisi
11. Bir sayı
12. Moğol İmparatorluğunun kurucusu
13. Osmanlı Devleti'nde Maliye Bakanı
14. Eser, anıt
15. Ucu bucağı görünmeyecek denli geniş, uçsuz bucaksız, çok geniş
16. Çok güzel, en güzel anlamında bir kadın ismi
17. Büyük sıkıntı
18. Osmanlı Devleti'nde bakan ya da valiyi temsil eden ünvan
19. Allah'ın kullarını rızıklandıran, bol bol nimet veren anlamındaki sıfatı
20. Üye

Sevgi Varsa Engel Yoktur...

**3 ARALIK
DÜNYA ENGELLİLER GÜNÜ**

DEĞER

Tasarım: Halil İbrahim GÜNEŞ

DEĞER

www.cte.adalet.gov.tr

